

Holy Bible

Aionian **Edition**®

Luka

Ludari Luke

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka

Ludari Luke

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 7/15/2024

Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0

Pioneers.org, 2019

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

AionianBible.org

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Ludari at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Ludari at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka 1

ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

Destin

Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

*Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštälje k nu štije če fače!"
Vuastja atunča arunkat kockä š aša podjeljaštje cualjilje alu Isusuluj änrä jej.
Luka 23:34*

Luka

1 Poštovani Teofile, kašā kum ūti, mulc lumje adat tot dāla jej s skrije izvjeŝce d stvarurj karje Dimizov afukut ān vrijamja anuastrā, baŝ kašā kum skrije ān Svāntā pismā. Askris aja ċe nuavā azās ālja karje avizut stvarurlja d ānċipjalā ŝ karje rubja Bunā vorbā. Ŝ jo paŝljivo amprouċit aŝtja tuatje dogadaurlje. Jo agāndit k arfi binje tot s skriuv p rānd, 4 aša osā fi siguran k aja ċe jej ta ānvācat istina. **5** Kānd caru Herod avladit p Judeja, afost njeke pop karje s kjamā Zaharija. Jel pripadnja alu skupinej d popje karje s kima skupina alu Abije. Mujarja alu Zaharije afost isto dān familija alu popilor. Ja s kima Elizabeta. **6** Amiŝdoj irja pravedni la Dimizov ŝ uvjek askulta tot aja ċe Domnu azapovidit ān zakonu alu Mojsije. **7** Ali na vut kupil daja ċe Elizabeta afost ŝtjarpā, a amiŝdoj irja mult bātrnj. **8** Udatā, Zaharija ŝ popilje ān skupina aluj sluŝaŝtje ān Hram. **9** Obiċaju alu popilor afost s arunċe kocka tuatā zuva kum akuljċdja ċinje osā utrje ān Svetiŝte alu Domnuluj ān Hram ŝ ċinje osā apringā tāmāja. Una zuvā akuljes p Zaharija s apringā tāmāja. **10** D vrijamjaja mult lumje s ruga ān dvoriŝtja alu Hramuluj. **11** Atunċa alu Zaharija sa ukazāt anđelu alu Domnuluj. Astat p partja alu dāraptej la ŝrtveniku d tāmāja. **12** Kānd Zaharija avizut p anđelu, jel mult sa spirijat. **13** A anđelu ja zās: “Na vja frikā, Zaharija! Dimizov auzāt rugala ata: Elizabeta, mujarja ata, osā c fakā bijat. Ŝ osā l kjem Ivan. **14** Osā c fije drag ŝ t veseljeŝt ŝ mulcā osā s radujaskā kānd s fiċja jel. **15** Kupilu alu vostru osā fije marje la intja alu Domnuluj. Jel nusā bja niċ vin niċ altje bjarje ljutje. Osā fije pljin d Suflijetu alu Svāntuluj joŝ kānd fi ān burtā. **16** Jel osā okrinjaskā p multje Izraelcurj la Domnu, Dimizov alor. **17** Isti suflijet karje ja dat snagā alu llije osā fije ān bijatu alu tov s pripimaskā p narodu d vinjala alu Domnuluj. Osā okrinjaskā inimilje alu tatilje kātri kupi ŝ nagovorjaskā p ālja karje nu skultā p Dimizov s primjaskā mudrost alu ālja karje askultā.” **18** Zaharija azās alu anđeluj: “Kum s ŝtiuv k s dogodjaŝtje aja? Ŝ jo ŝ mujarja amja iŝtjem veċ bātrānj.” **19** P aja anđelu ja zās: “Jo sānt Gabrijel. Amvinjit dāla prijestolje alu Dimizov. P minje atrimjes la tinje s c aduk asta bunā vorbā. **20** Jakā, da akuma osā rāmāj mut ŝ nusā poc s rubjeŝtj tot pānla zuvaja pānd s nu dogodja aja, daja ċe naj krizut ān vorbilje alji mjalje, karje osā ispunjaskā d vrijamje alor.” **21** Ān vrijamjaja narodu aŝtiptat p Zaharija ŝ na razumit dāċe atāta sa zabuvit ān Svetiŝte. **22** Kānd jel napokon aiŝāt, na putut nimik s lji zākā ŝ s lja udā.

Kānd lumja avizut aja, ŝ znakurlje karje lja dat ku mānilje, ashvatit k jel avut vizije ān Svetiŝte. **23** Kānd azavrŝāt zuvilje alu Zaharija s lukrjazā kašā popa ān Hram, sa tors akas. **24** Dāpā duavā trje zālje, mujarja aluj Elizabeta arāmas grja, ŝ ċinċ lunj na iŝāt dān kasā. Ja azās: **25** “Aša Domnu sa pobrinit d minje ŝ askinit ruŝunja dāpā minje la intja alu lumje daja ċe na putut s am kupi.” **26** Kānd Elizabeta irja grja ŝasā lunj, Dimizov atrimjes p anđelu Gabrijel ān sat Nazaret ān regija Galileja, **27** la djeviċā karje zaruċitā dāpā om karje s kjamā Josip. Jel irja d sāmāncā alu caru David, a djeвица s kima Marija. **28** Gabrijel avinjit ŝ azās alu je: “Zdravo! Domnu ku tinje. Dimizov ta kuljes!” **29** P aja Marija sa uznemirit ŝ na razumit ċe anđelu avrut s zākā ku pozdravula. **30** Anđelu azās: “Na vja frikā, Marija. Tu jeŝt aja p karje Dimizov akuljes! **31** Jakā osā fi grja ŝ osā faċ fiċor p karje osā l kjem Isusu. **32** Jel osā fije marje ŝ osā s kjamje Bijatu alu Maj marje Dimizov. Domnu Dimizov osā idja autoritet s fije car kum Dimizov aobeċit alu David, sāmānca aluj. **33** Osā vladjaskā p sāmānca alu Jakov zauvjek ŝ cara aluj nikad nusā prestanjaskā.” (aiōn g165) **34** Marija āntrijabā p anđelu: “Ali kum? Jo joŝ nam fost ku omu.” **35** Anđelu Gabrijel ja zās: “Suflijetu alu Svāntuluj osā s slubuadje p tinje ŝ sāla alu Maj marje Dimizov osā t ānviljaskā. Ŝ daja kupilu karje l fiċa osā fije svānt ŝ osā s kjamje Bijatu alu Dimizov. **36** Jakā, Elizabeta, rođakinja ata, aša bātrānj isto duċe fiċor. Aja ista mujarje, d karje arubit k nu puatje s ajbje kupi, a grja je d ŝasā lunj. **37** K alu Dimizov nimika nuje nemoguċe!” **38** Marija azās alu Gabrijel: “Jakā, argata sānt alu Domnuluj. S fije kum tu zāċi!” Ŝ Gabrijel apljikat dāla ja. **39** Duavā trje zālje dāpā aja, Marija majdatā apljikat ān sat ān djalurj alu Judeje. **40** Kānd ja ažuns, auntrat ān kasa alu Zaharija ŝ apozdravit p Elizabeta. **41** Kānd Elizabeta auzāt pozdravu alu Marije, kupilu ān burtā alu Elizabetāj dāturdatā mult sa miŝkat ŝ Elizabeta sa napunit ku Suflijetu alu Svāntuluj. **42** Elizabeta d radost marje āntarje astrigat: “Maj mult jeŝt blagoslovitā d tuatje mujerj ŝ blagoslovit je kupilu ān burta ata! **43** Ku ċaja amzasluŝāt ċastula s m positijskā mama alu Domnuluj alu mjov! **44** Jakā kānd auzāt pozdravu alu tov, kupilu ān burtā dāturdatā mult sa miŝkat d radost! **45** Blagoslovitā jeŝt daja ċaj krizut k osā s ispunjskā poruka karje ca trimjes Domnu!” **46** Atunċa Marija azās: “Inima amja adrikā p Domnu, **47** suflijetu alu mjov s radujaŝtje la Dimizov, Spasitelju alu mjov, **48** k p minje ma kuljes, p ponizna argata aluj! Audjec, pānd akuma tuatā generacija osā zākā k Dimizov ma blagoslovit, **49** daja ċe Dimizov karje arje tuatā sāla

afukut marje čudā d minje! Svānt je lumilje aluj. 50 Iskazašnje milostu p toc ālja ān tuatā vřijamja karje arje frikā d jel. 51 Ku māna capānā afukut marje čudā š aputirit p lumja karje ponosni š umišljeni. 52 Jel aizbacāt p vladari s nu vladjaskā više, a adrikat p lumje karje je ponizni. 53 A p lumja karje irja flāmānž lja nasītu ku binje, a p lumja karje bogatā lja trimjes dāla jel ku mānilje gualje. 55 Jel ažutat alu Izrael, alu argatu aluj baš kum adat obečalā alu sāmānca anuastrā, alu Abraham š alu kupi aluj, k osā lji fije uvjek d milā." (aiōn g165) 56 Atunča Marija ku Elizabeta arāmas njeđe trje lunj š sa tors akas. 57 Alu Elizabeta avinjit vřijamja s fakā š ja afukut bijat. 58 Kānd tuatā familija alu je š komšiji auzāt d asta, kum Domnu afost aša d bun kātri ja, toc sa bukurat zajedno ku ja. 59 Kānd kupilu anapunit opt zālje, atribut s fije obrezāt, aša k komšiji š familija avinjit s proslavjaskā aja. Avrut p kupilu s l kjamje Zaharija kum tatusov s kjamā, 60 ali Elizabeta azās: "Nu, njego mora s s kjamje Ivan!" 61 Komšiji š familija azās: "Nimilja dāla familija ata nu s kjamā Ivan!" 62 Atunča, daja če Zaharija na putut s audā, lumja ku mānilje la třibat kum jel vřja kupilu s s kjamā. 63 Zaharija akātāt s ji dja ploče s skrije š askris: "S kjamā Ivan", š toc sa mirat. 64 Dimizov alu Zaharije adiškis gura š ja dizlijgat lĵimba š jel dāturdatā ančiput s rubjaskā š s slavjaskā p Dimizov. 65 Kānd toc karje trija upruapje d jej avizut če Dimizov afukut alu Zaharije, lja fost frikā d Dimizov. Ān tuatje saturlje ān djalurlje alu Judeje, lumja rubja d aja če sa dogodit. 66 Činje god auzāt d jej gāndja d aja š sa třibat: "Atunča če osā fije d bijatusta kānd ufi marje?", k Domnu sigurno osā fakā nješto marje pisti jel. 67 Sufļjetu alu Svāntuluj aispunit p Zaharija, tata alu Ivan, š jel arubit asta porukā dāla Dimizov: 68 "Slava alu Domnuluj, Dimizov alu Izraelcilor, k avinjit s ažutā alu narodu aluj š s lji izbavjaskā! 69 Š atrimjes nauvā marje Spasitelj dān sāmānca alu argatu aluj David, 70 kum jel d mult aobečit pisti vorba alu prorokurlje karje jel atrimjes: (aiōn g165) 71 s nji spasaskā dāla dušmani alji noštri š dāla mānā alu tuatā lumja karje nji mrzaštje. 72 Jel asta afukut s pokazaskā milā alu sāmānca anuastrā aša ča ispunit savezu alu svānt karje afukut ku jej, 73 aša ča ispunit obečala karje adat alu Abraham, alu anuastrā sāmānca. 74 Kašā kum aobečit, nja skos dāla dušmanj s putjem s ji služām frzdā frikā, 75 s trijim kum Dimizov azās š s fičem čije bun ān tuatje zuvilje anuastrje. 76 A tu, bijatu alu mjov, osā t kjem proroku alu Maj marje Dimizov. Osā plječ la intja alu Domnuluj s ji pripremeštj drumu. 77 Osā ānvcā p narodu aluj s štije kum s s spasaskā kum s lji fije

prostit grešala alor. 78 Daja če je Dimizov pljin d milā š arje osječaj d noj, jel trimjatje lumina dān čerj. Kašā suarilje karje sa drikā ān diminjacā, 79 Dimizov osā adukā lumina alu ālja karje trijaštje ān nuaptje š arje frikā d muartje. Jel osā nji pokazaskā drumu karje aduče ān mir." 80 Ivan akriskut š apostanit capān ān sufljet. Trija ān lok undje nuje nimika. Kānd akriskut, jel ančiput la intja alu toc s rubjaskā alu naroduluj alu Izrael.

2 Ān vřijamaja caru alu Rimuluj, August, azapovjedit s fakā popisu d tuatā lumje karje trijaštje ān cara. 2 Āsta afost prvi popis d lumje karje sa dogodit ān vřijamje pānd Kvirinije afost upravitelju p regija Sirija. 3 Toc apljikat ān trgu undje trija sāmānca aluj s s skrije ān popis. 4 Aša š Josip, karje afost sāmānca alu caru David, apljikat dān sat Nazaret ān regije Galileje ān sat Betlehem ān regije Judeje, undje d mult sa fukut David. 5 Jel apljikat una ku zaručnica aluj, Marija, s s skrije ān popis. Marija već afost grja, 6 š pānd afost ān Betlehem, ja vinjit vřijamja s fakā. 7 Ja afukut bijat, prvi kupil, la ānvilijat š la pus ān aljbje daja če ān sat undje irja sobje d gostjamje nu irja lok d jej. 8 Ān nuaptjaja p pājenj upruapje d Betlehem, njeki pastirurj pāza vojilje alor. 9 Dāturdatā sa ukazāt anđelu alu Domnuluj š lja osvitlĵit slava alu Domnuluj š jej mult sa spirjat! 10 Anđelu lja zās: "Na vjec frikā! Jakā aduk vuavā Bunā verbā karje p tuatā lumja s usričaskā! 11 Astāz sa fukut vuavā Spasitelju ān Betlehem, ān trgu alu David. Jel je Kristu, Domnu! 12 Aša osā štĵiek k je istina aja če zāk: Osā gāsac kupilu karje je ānvilijat ān plahtā kum zače ān aljbje." 13 Dāturdatā alu anđeluj avinjit marje vuastje d anđelurlje dān čerj karje aslavit p Dimizov: 14 "Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj, a p pāmānt mir alu lumje karje ja ugodit." 15 Š anđelurlje apljikat dāla jej š sa tors p čerj. Pastiri arubit unu ku alc: "Ajdac ān Betlehem s vidjem ča fost če nuavā azās Domnu!" 16 Apřipit ān Betlehem š ānklo angāsāt p Marija š p Josip ku kupilu če sa fukut karje azukut ān aljbje. 17 Kānd la gāsāt, alu toc arubit aja če anđelu azās d kupil. 18 Š tuatā lumja karje apus urjajke la pastirurj sa mirat d aja če lja zās. 19 A Marija nimika na mujtat d asta ča uzāt š gāndja d aja ān inima alu je. 20 Pastiri sa tors la vojilje p karje pāza š slavja š zahvalja alu Dimizov. Tot ča uzāt š avizut afost kum lja zās anđelu. 21 D opt zālje maj ānklo kānd avinjit vřijamja s obrezaskā p kupilu, ja pus lumilje Isusu karje anđelu adat majdatā njego če Marija arāmas grja. 22 Kānd avinjit vřijamja Marija s s očištjaskā kum skrije ān zakonu alu Mojsije, Josip š Marija alat p Isusu š apljikat ān Hram ān Jeruzalem.

La posvitit alu Domnuluj, 23 kum skrije ǎn zakonu alu Domnuluj: "Tot bijatu karje prvi sa fukut pripadnjaštje alu Domnuluj." 24 Š aprinisǎt žrtvǎ kum mama aputja jar s fije čistǎ, kum zakonu alu Mojsije ǎnvacǎ: "duavǎ grlic ili doj goluburj tǎnǎrj." 25 Trija atunča unu om ǎn Jeruzalem, s kjamǎ Šimun, karje irja pravedan š askulta zakonu alu Dimizov. Suflijetu alu Svǎntuluj irja p jel š aštiptat p Dimizov s izbavjaskǎ p Izraelcurlje kum obečit. 26 Suflijetu alu Svǎntuluj ja zǎs k nusǎ muarje pǎnǎ god nu vjadje p Kristu karje Domnu atrimjes s izbavjaskǎ p narodu aluj. 27 P zuvǎ kǎnd Josip š Marija adus kupilu Isusu s fakǎ obredu kum je skris ǎn zakonu alu Mojsije, Suflijetu alu Svǎntuluj adus p Šimun s pljače ǎn Hram. 28 Šimun alat p Isusu ǎn mǎnj š aslavit p Dimizov ku vorbiljaštja: 29 "Domnulje, maj ispunit obečala karje maj dat š akuma jo, argatu alu tov, pot s mor ǎn mir. 30 Akuma vojki alji mjej avizut spasjala, 31 p spasitelju karje tu atrimjes d tot narodu. 32 Jel je lumina s otkrijaskǎ istina ata alu tot narodu, ǎla karje aduče slava alu Izrael, narodu alu tov." 33 Josip š Marija sa mirat la vorbje če s rubja d Isusu. 34 Šimun lja blagoslovit š azǎs alu Marije, mama alu Isusuluj: "Jakǎ, Dimizov atrimjes p kupilusta k mulc Izraelcurj osǎ kadǎ š mulc osǎ adrikǎ. Dimizov la trimjes kašǎ znaku s pokazaskǎ drumu d spasjalǎ, karje mulc inš osǎ l odbacaskǎ, 35 š aša osǎ aratǎ rovu ǎn inima alor. A kǎnd l odbacaštje, maču osǎ probijaskǎ inima ata." 36 Afost ǎn Hram š prorocicǎ Ana, fata alu Fanuel dǎn sǎmǎnca alu Ašer. Ja irja mult bǎtrnǎ. Afost šaptje aj ǎn brak 37 š atunča atrijit kašǎ udovica pǎnla optzǎč š patru aj. Na išǎt dǎn Hram, njego ǎn post š ǎn molitvǎ aslužǎt alu Dimizovuluj zuva š nuaptja. 38 Baš kǎnd Šimunu azavršǎt, avinjit Ana š ančiput s slavjaskǎ p Dimizov š s rubjaskǎ d Isusu alu toc karje aštiptat p Dimizov s izbavjaskǎ p Jeruzalem dǎla dušmanji alor. 39 Kǎnd Josip š Marija afukut kum zakonu alu Domnuluj azapovjedit, sa tors akas ǎn Nazaret ǎn regije Galileje. 40 Kupilu Isusu akriskut. Apostanit capǎn š maj mult mudar š Dimizov nastavja s l blagoslovjaskǎ. 41 Roditelji alu Isusuluj tot anu pljika ǎn Jeruzalem kǎnd irja prazniku Pasha. 42 Kǎnd Isusu avut duavǎsprjače d aj, jej apljikat kašǎ uvijek s slavjaskǎ prazniku. 43 Dǎpǎ praznik, roditelji alu Isusuluj ančiput akas, a fǎlkovu Isusu arǎmas ǎn Jeruzalem, ali roditelji aluj na štijut aja. 44 Agǎndit k Isusu je ǎn grupa alor. Jej aumblat una zuvǎ a atunča ančiput s l katje ǎntrǎ familije š ǎntrǎ ortac alor, 45 ali nu la gǎsǎt š aša sa tors ǎn Jeruzalem š ǎnklo s l katje. 46 Dǎpǎ trje zǎlje la gǎsǎt ǎn Hram ǎntrǎ učiteljurj kum punje urjajke š lji ǎntrǎjbǎ. 47 Š toc

karje apus urjajke la Isusu sa mirat kǎt štije š kum binje odgovorjaštje p pitanje. 48 Kǎnd jej angǎsǎt p Isusu na štijut če s gǎndjaskǎ. Azǎs mumusa: "Bijatu alu mjov, dǎče afukut tu asta nuavǎ? Jakǎ, tatutov š jo mult nja sikirit š noj pistot t kǎtam!" 49 Isusu azǎs alor: "Dǎče mas kǎtat? Dali voj nu štijic k jo mora s fiuv ǎn kasa alu Tatimjov?" 50 Ali jej nu razumja če jel avrut s lji zǎkǎ. 51 Isusu sa tors akas ku mumusa š ku tatusov ǎn sat Nazaret š askulta p jej. A mumusa nimika na mujtat d asta če sa dogodit. 52 Isusu krištja š postanja još maj mult mudar š Dimizov l blagoslovja maj mult š maj mult, a lumja l poštuja maj mult š maj mult.

3 Afost činčsprjače d aj kum caru alu Rimuluj Tiberije ančiput s vladjaskǎ. Poncije Pilat afost upravitelju ǎn regije Judeje. Herod avladit ǎn regije Galileje, a fratusov Filip avladit ǎn regije Itureje š Trahonitide, a Lizanije avladit ǎn regije Abilene. 2 Š Ana š Kaifa afost marj popurj ǎn Jeruzalem. ǎn vrijemeja Dimizov rubja alu Ivan, bijatu alu Zaharija, ǎn pustinje. 3 Jel apljikat ǎn tuatje lokurj pǎnglǎ apǎ Jordan s rubjaskǎ alu lumje k trjebje s s bǎtjazǎ s pokazaskǎ kum sa okrnit dǎla grešalǎ š Dimizov lja oprostit grešala. 4 Kum askris proroku Izaija, Ivan afost "glasu karje strigǎ ǎn pustinje: 'Pripremic drumu d Domnu s očistic d jel stazilje!' 5 Ispunic tuatǎ dolina š poravnic tot djalu š brjegu! Ispravic drumu karje strǎmb š poravnic aja čije nuje ravno! 6 Tuatǎ lumja osǎ vjadje spasjala alu Dimizovuluj!" 7 Ivan rubja alu mulc lumje karje vinja s s bǎtjazǎ: "Voj, šarpilor! Činje va zǎs k aša d ljaznje putjec s fuđic dǎla kaznǎ karje Dimizov trimjatje? 8 Fičec binje karje aratǎ k vas okrnit dǎla grešala avuastrǎ. Š vu ǎnšǎlǎc akǎ gǎndic k ištjec sigurni samo daja če ištjec sǎmǎnca alu Abraham. Ali jo vu zǎk, Dimizov puatje d bulovanjštja s stvurjaskǎ kupi alu Abraham! 9 Dimizov uskoro osǎ luvjaskǎ ku sukurja ǎn tot ljemnu karje nu dǎ bun plod. Tot ljemnu karje nu dǎ bun plod osǎ fije tijat š arunkat ǎn fok." 10 Antribat mulc lumje p Ivan: "Atunča če trjebje s fičem?" 11 Ivan lja zǎs: "Činje arje duavǎ kǎmǎšj, trjebje s dja alu ǎlja karje narje ničuna. A činje arje mǎnkarje, trjebje s podiljaskǎ ku ǎlja karje narje." 12 Avinjit s s bǎtjazǎ čak š carinikurlje š la tribat: "Učiteljulje, če trjebje s fičem?" 13 Ivan lja zǎs: "Nu lǎc maj marje porezu njego če je lumja datorj." 14 Š la tribat vuastja: "A če trjebje noj s fičem?" Ivan lja zǎs: "Nu lǎc banji dǎla nimilja ku sǎla š p nimilja nu punjec minčunj s dobodic banji. Njego fic zadovoljni ku plata avuastrǎ." 15 Kum lumja očkējuja k Kristu ǎndatǎ vinje, toc ǎn inimǎ s ǎntriba dal je Ivan Kristu. 16 Daja

Ivan alu toc azās: “Jo p voj bătjez ku apa, ali vinje njeko maj marje d minje, atăta d marje k jo nu sânt dostojan čak s ji fiuv argat. Jel p voj osă bătjază ku Suflijetu alu Svântuluj š ku foku. 17 Jel osă fiije kašă omu karje odvojaštje gruvu dăla jarbă. Gruvu osă sprimjaskă ân ostavă, a jarba osă apringă ku foku karje nikad nu prestanjaštje s argă.” 18 Ivan rubja alu lumjej Bună vorbă d Dimizov ku multje altje opomenje. 19 Ivan la intja alu toc la ukorit p Herod, karje irja vladaru dăn regije Galileje, daja če sa ânsurat ku Herodijada, karje afost mujarja alu fratisov, š d multje altje rovj ča fukut Herod. 20 Ali kând la ukorit Ivan, Herod p tot aja adodajit još unu rov: jel adat alu vuastja aluj s puje p Ivan ân kisuarje. 21 Majdată njego če p Ivan la pus ân kisuarje, kând Ivan bătizat p toc karje avinjit la jel, jel bătizat š p Isusu. Atunča kând Isusu sa rugat, čerju sa diškis, 22 š Suflijetu alu Svântuluj sa slubuzăt p jel ân oblik kašă golubu. Dăn čerj sa uzăt glasu: “Tu ješt Bijatu alu mjov p karje jo vrjauv! Tu ješt radostu alu mjovi!” 23 Kând Isusu ančiput s rubjaskă d Dimizov la intja alu toc, avut njeđe trjezăč d aj. P Isusu l kuništja k je bijatu alu Josip. Josip afost bijatu alu Eli, 24 Eli afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, Levi afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Janaj, Janaj afost bijatu alu Josip, 25 Josip afost bijatu alu Matatija, Matatija afost bijatu alu Amos, Amos afost bijatu alu Naum, Naum afost bijatu alu Hesli, Hesli afost bijatu alu Nagaj, 26 Nagaj afost bijatu alu Mahat, Mahat afost bijatu alu Matatija, Matatija afost bijatu alu Šimij, Šimij afost bijatu alu Joseh, Joseh afost bijatu alu Joda, 27 Joda afost bijatu alu Johanan, Johanan afost bijatu alu Resa, Resa afost bijatu alu Zerubabel, Zerubabel afost bijatu alu Šealtiel, Šealtiel afost bijatu alu Neri, 28 Neri afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Adi, Adi afost bijatu alu Kosam, Kosam afost bijatu alu Elmadam, Elmadam afost bijatu alu Er, 29 Er afost bijatu alu Jošua, Jošua afost bijatu alu Eliezer, Eliezer afost bijatu alu Jorim, Jorim afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, 30 Levi afost bijatu alu Šimun, Šimun afost bijatu alu Juda, Juda afost bijatu alu Josip, Josip afost bijatu alu Jonam, Jonam afost bijatu alu Elijakim, 31 Elijakim afost bijatu alu Meleja, Meleja afost bijatu alu Mena, Mena afost bijatu alu Matata, Matata afost bijatu alu Natan, Natan afost bijatu alu David, 32 David afost bijatu alu Jišaj, Jišaj afost bijatu alu Obed, Obed afost bijatu alu Boaz, Boaz afost bijatu alu Sala, Sala afost bijatu alu Nahšon, 33 Nahšon afost bijatu alu Aminadab, Aminadab afost bijatu alu Admin, Admin afost bijatu alu Armi, Armi afost bijatu alu Hesron, Hesron afost

bijatu alu Peres, Peres afost bijatu alu Juda, 34 Juda afost bijatu alu Jakov, Jakov afost bijatu alu Izak, Izak afost bijatu alu Abraham, Abraham afost bijatu alu Terah, Terah afost bijatu alu Nahor, 35 Nahor afost bijatu alu Serug, Serug afost bijatu alu Reu, Reu afost bijatu alu Peleg, Peleg afost bijatu alu Eber, Eber afost bijatu alu Sala, 36 Sala afost bijatu alu Kenan, Kenan afost bijatu alu Arpakšad, Arpakšad afost bijatu alu Šem, Šem afost bijatu alu Noa, Noa afost bijatu alu Lamek, 37 Lamek afost bijatu alu Metušalah, Metušalah afost bijatu alu Henok, Henok afost bijatu alu Jered, Jered afost bijatu alu Mahalalel, Mahalalel afost bijatu alu Kenan, 38 Kenan afost bijatu alu Enoš, Enoš afost bijatu alu Šet, Šet afost bijatu alu Adam, Adam afost bijatu alu Dimizov.

4 Isusu, pljin ku Suflijetu alu Svântuluj, apljikat dăla apa Jordan š Suflijetu la dus ân lok undje nuje nimika 2 š d patruzăč d zălje š la iskušăt nikuratu. D zăljiľjalja na mănkat nimik, š kând atrikut patruzăč d zălje, afost flămând. 3 A nikuratu ja zăs: “Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, zi alu buluvanusta s postanjaskă măľaj.” 4 Isusu ja odgovorit: “Skris je ân Svântă pismă: ‘Nu trijaštje omu samo d măľaj.’” 5 Š nikuratu la dus p Isusu p marje djal š ja pokazăt dăturdată tuată cara alu pămăntuluj 6 š nikuratu zăče: “Cije osă zdauv asta tuată vlast š slava aluj. Mije je dat š jo dav alu činje vrjauv. 7 Akă t poklonještj la minje, tot je alu tov.” 8 Isusu ja odgovorit: “Skris je ân Svântă pismă: ‘Klanjaštje la Domnu, Dimizov alu tov, š aluj jedino služaštje!’” 9 Nikuratu la dus ân trg Jeruzalem š la pus p špic p Hram š zăče aluj: “Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, arunkitje da iča ân zos! 10 Daja če skris je ân Svântă pismă: ‘Jel osă zapovidjaskă alu anđeli aluj d tinje s t păzaskă’, 11 š: ‘p mănj s t adukă undje ku pičoru s nu t tu luvješt d buluvan.’” 12 Isusu ja zăs: “Skris je ân Svântă pismă: ‘Nu iskuša p Domnu, Dimizov alu tov!’” 13 Kând iscrpit tuată kušnja, nikuratu sa udaljit dăla jel pănla nuavă prilikă s l iskušaskă. 14 Isusu, pljin d snagă alu Suflijetuluj, sa tors ân regija Galileja š vorba d jel sa proširit ân tuatje lokurj ân Galileja. 15 Isusu ânvăca ân lokurj undje židovi s strănda š s ruga (karje s kjamă sinagoga) š toc l hvalja. 16 Š atunča Isusu avinjit ân Nazaret, ân sat undje akriskut. Š kašă uvjek sămbătă untră ân sinagogă š sa drikă s čitjaskă d Svânta pismă păngľă toc. 17 Alu Isusuluj antins knjiga alu prorokuluj Izaija. Jel adiškis knjiga š angăsăt lok undje stă skris: 18 Suflijetu alu Domnuluj je p minje. Madat snagă š autoritet s rubjesk Bună vorbă alu săračilor. Matrimjes s rubjesk alu lumjej karje zarobic

s puatje s pljače slobodni, s tork vidu alu vorbilor, s oslobodjesk p lumja dāla ālja karje lji mučaštje, 19 š s rubjesk k āsta an ān karje Domnu aratā aluj binilje. 20 Atunča Isusu ankis knjiga, untuarče alu pomočnikuluj š šadje s rubjaskā. Tuatā lumja ān sinagogā sujāta ān jel š jedva štīpta s zākā nješto. 21 Š ančiput ku aštja vorbje s lji zāk: "Astāz sa ɣspunit aštja vorbje d Svānta pismā karje akuma amčtit." 22 Š kānd Isusu azavršāt ku vorba, toc karje irja ān sinagogā rubja d jel š s mira d binilje alu Dimizovuluj d karje jel rubja. Jej rubja: "Dali nuje āsta bijatu alu Josip?" 23 A Isusu lji zāče: "Sigurno osā mi zāčec asta poslovicā: 'Doktorulje, likujaštje sāngur p tinje!' š: 'Fāj š aiča ān trg undje ajkriskut aja čam auzāt če sa dogodit ān trg Kafarnaum.'" 24 Š nastavit: "Asta poslovicā je istinita: 'Nimilja nu prihvatjaštje p proroku ān lok undje jel akriskut'." 25 Kum š štijec afost multje udovic ān Izrael kānd proroku Ilija afost viuv. Atunča p trje aj š šasā lunj na fost pluaje š apostanit marje fuamje p tot pāmāntu. 26 Ali Dimizov na trimjes p Ilija alu ničuna udovicā ān Izrael. Njego jel la trimjes s ažutje alu udovicāj karje na fost Židovkā ān trg Sarfata majuprapje d trg Sidon. 27 Š isto aša kānd afost proroku Elizej viuv, ān Izrael afost multje lumje karje avja gubā, zarazna bualā p pjalje. Ali ničunu dāla jej nu sa likujit osim Naaman d Sirija." 28 Kānd auzāt, toc ān sinagogā sa nikāžāt. 29 Jej sa skulat, la putirit d trg š la dus p rub d liticā p karje sagradit alor trgu s l runče ān zos. 30 Ali jel atrikut āntrā jej š apljikat p drumu aluj. 31 Isusu sa slubāžāt zos ān Kafarnaum, karje je još unu trg ān regija Galileja, undje ānvacā sāmābātā ān sinagogā. 32 Š lumja karje punja urjajke afost zadivic ku vāncalā aluj daja če rubja kašā āla karje arje vlast. 33 Afost ān sinagoga omu ku suflijetu alu rov. Jel astrigat ān tot glasu: 34 "Hej, če aj tu ku noj, Isusulje dān Nazaret? Avjinjit s uništještj p noj p suflijeti alji rovj? Štiuv jo činje ješt tu: tu ješt Svāntu karje Dimizov atrimjes!" 35 Isusu ja zapovjedit: "Tač š ješt dān jel!" P aja suflijetu alu rov p omu la dubārāt pānglā toc š aišāt d jel š nu ja naudit nimika. 36 Lumja afost zadivic š ančiput s rubjaskā unji ku alc: "D karje aštja vorbje! Ku autoritetu š ku snaga zapovjedjaštje alu suflijeti alji rovj, š jej jašā!" 37 Š toc ān regijaja auzāt če Isusu afukut. 38 Isusu aišāt d sinagogā š apljikat ān kasā alu Šimun. A suakra alu Šimunuluj amučito marje fok š jej la rugat s ja žutje. 39 Isusu astat pānglā ja, zapovjedit alu fokuluj s u lasje š foku alāsato. Š odma sa skulat š lja dus s mālānčje. 40 Kānd akāzut nuaptja, toc karje arje bolesnikurj lja dus la Isusu. A Isusu p tot āla apus mānilje s lji likujaštje d tuatje bualje. 41 Isusu putirja suflijeti alji rovj dān

multje lumje, š suflijeti alji rovj striga kānd iša: "Tu ješt Bijatu alu Dimizovuluj!" Atunča jel alor zapovjedit s nu rubjaskā daja če jej aštijut k je jel Kristu p āla karje Dimizov atrimjes. 42 Kānd asvanit zuva, Isusu aišāt d trgula š apljikat ān pustinje. Š multā lumje l katā. Kānd la gāsāt, jej l ruagā s rāmāje ku jej. 43 A jel lji zāče: "Trjebje s māduk š ān alturj trgurj s rubjesk Bunā vorbā d cara alu Dimizov. Daja Dimizov atrimjes." 44 Š Isusu rubja Bunā vorbā ān sinagogje ān pāmānt alu Židovilor.

5 Una zuvā, kānd Isusu astat pānglā apā Galileja, multā lumje s strānda pānglā jel s audje vorba alu Dimizov. 2 Majdatā d asta, njeki ribarji već aišāt dān čamacurj š ančiput s čistjaskā mrežilje. A Isusu avizut alor doj čamacurj p obalā 3 š auntrat ān unu čamac, karje irja alu Šimun. Š Isusu la rugat s puatje ucārā s l pinđe dāla obalā. Atunča šadje, š ānvacā p narodu d čamac. 4 Kānd aprestit s rubjaskā, zāče alu Šimun: "Pinđe čamacu maj dāpartje undje maj adānkā apa, š arunkāc mrežilje d pukāt." 5 Šimunu zāče alu Isusuluj: "Gospodarulje, tuatā nuaptja njam potrudit š nimika nam pukāt. Ali kum tu aša zāč, osā arunk mreža." 6 Kānd Šimun š ortači aluj afukut aja, jej apukat mult pjaštje, atāta d mrežilje ančiput s s rupā. 7 Ribarji afukut ku māna alu ortači alor ān altu čamac s vije s ažutā. Jej avinjit š atāta napunit p amizdoj čamacurj d pjaštje k jej ančiput s potunjaskā. 8 Kānd Šimun Petar aja avizut, akāzut la intja alu Isusuluj š zāče: "Fuđ dāla minje, Domnulje, daja če nu sānt om bun!" 9 Š jel š toc karje afost ku jel ān čamac sa mirat kāt mult pjaštje apukat. 10 Š isto aša sa mirat Jakov š Ivan, fičorji alu Zebedej, ortači alu Šimun. Isusu atunča zāče alu Šimun: "Navja frikā. Dakuma osā puč p lumja." 11 Kānd jej askos čamacurj p obalā, jej alāsāt tot š apljikat dāpā Isusu. 12 Una zuvā Isusu avinjit ān unu trg undje afost unu om pljin d bualje p pjalje. Kānd jel avizut p Isusu, akāzut la intja alu Isusuluj ku fālči kātri pāmānt š sa rugat d jel: "Domnulje, akā vrjaj, poc s m likuješt." 13 Isusu tindje māna, la dotaknit š zāče: "Vrjauv. Fi likujit!" Š guba odma sa povlačit. 14 Isusu ja naredit: "Nu zāča alu nimilja, nu još, njego fuđ odma š pokazaštije alu popāj kum aputja s t pregledjaskā. Prinisaštje žrtvā d čistjala ata, kum Mojsije azapovidit kum aputja toc s vjadā k ješt likujit." 15 Atunča glasu d Isusu tot maj mult sa proširit š mulc narod avinjit s l audje š s likujaskā d buala alor. 16 A maj mult vorj jel s povlačā ān pustinje š s ruagā. 17 Kānd una zuvā Isusu ānvacā p narodu, ānklo šidja š farizeji š učitelji alu zakonu alu Mojsije karje avinjit dān tot satu ān

regija Galileja š regija Judeja š d trg Jeruzalem. A sāla alu Domnuluj irja ku Isusu s likujaskā p lumja. 18 Avinjit njeka lumje karje adučē p nosilje p om karje nu puatje s umblje, pa pokuša s l adukā š s položaskā pāglu Isusu. 19 Pāntruv narod jej na putut s l adukā ān kasā undje Isusu ānvāca. La dus p stipinic p krov š afukut rupā š p nosilā, la slubuzāt ān mižlok d sobā pravo la intja alu Isusuluj. 20 D aja Isusu ashvatit k kriadje ān jel, azās: "Ortakulje, sa oprostit grešala ata." 21 P asta učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji agāndit: "Činje āsta karje gāndjaštje k rubjaštje kašā Dimizov? Činje, osim Dimizov, puatje s oprostjaskā grešala?" 22 Ali Isusu aštjūt če gāndjaštje š lji zāče: "Dāče aša gāndic? 23 Dali nuje majušurje s zākā: 'Sa oprostit grešala ata', njego s zākā: 'Skual š umblā'?" 24 Ali, s štijic k jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p pāmānt s oprostjesk grešala." Atunča zāče alu omuluj karje nu puatje s umblje: "Cije zāk: 'Skual, ja nosilā š fuđ akasā!" 25 Š omu akuma sa skulat la vojki alor, alat aja p čaja azukut š apljikat akas, slavja p Dimizov p drum. 26 Š toc afost skroz zadivic š ančiput s slavjaskā p Dimizov. Afost pljin d frikā š rubja: "Astāz noj amvizut nješto če nuje d krizut!" 27 Isusu dāpā aja aišāt š avizut p cariniku Levi kum šadje la carinā, š ja zās: "Vinā dāpā minje." 28 Š Levi sa skulat, alāsāt tot, š apljikat dāpā jel. 29 Atunča Levi apiredit d Isusu marje veselije ān kasa aluj. A ku jej amānkat mulc lumje š āntrā jej irja mulc carinikurj. 30 Atunča njeki farizeji, š njeki učiteljurj d zakonu alu Mojsije karje irja d grupa alor š prigovorja alu učenikurlje alu Isusuluj ku vorbilje: "Dāče mānkāc š bjec ku carinikurlje š ku lumja karje grešaštje?" 31 A Isusu lja zās: "Alu lumjej zdravānā nu trjebje doktorjamja, veđ alu lumjej karje bulnavā trjebje doktorjamja. 32 Nam vinjit s kjem p lumja karje gāndjaštje k je pravedna, njego amvinjit s kjem p lumja karje grešaštje s s okrinjaskā la Dimizov." 33 Njeka lumje ja zās: "Učenikurlje alu Ivan maj mult vorj postjaštje š s ruagā, aša š učenikurlje alu farizeji, ali alji tje stalno mālānkā š bja." 34 Lja antribat Isusu: "Dali kutizāc svatovi alu mladoženjej s natiric s postjaskā pānd mladoženja ku jej? 35 Ali osā vinje vrijamja kānd osā lji ja p mladoženja š atunča s postjaskā." 36 Atunča Isusu nastavit aša če lja spus asta vorbā: "Numilja nu rupje pjatika dāla cualā nuavā s puatā s krpjaskā p cualā bātrnā. Akā aja fače, osā rupā cuala nuavā, a pjatika dāla nuavā cualā nu pristajaštje alu cualā bātrnā. 37 Š numilja nu tuarnā vinu alu nov ān bātrnā tāšnj d pjalje. Akā aja fače, vinu alu nov osā rupā tāšnjilje š osā varsā, a tāšnjilje osā propanjaskā. 38 Njego, vinu alu nov trjebje s s tuarnje ān nuavje tāšnj. 39 Š numilja činje

bja bātārn vin nu vrja vinu dāla nov daja če zāče: "Bātārn je maj bun."

6 Una sāmābātā Isusu triča pisti pijanā d gruv. Učenikurlje aluj rupja gruv, š la trljit ku mānilje š la mānkat. 2 A njeki farizeji azās: "Dāče prekršāc zakonu alu Mojsije ku aja če rupjec gruvu ān sāmābātā?" 3 Isusu lja odgovorit: "Dali voj nas čitit ān Svāntā pismā ča fukut David, argatu alu Dimizov, kānd aflāmāzāt jel š ālja karje afost ku jel? 4 Dali na auntrat ān šator undje Dimizov s poštujāštje, jel amānkat dā mālaju karje posvitit š adat alu ālja karje afost ku jel? Dali nu zāče zakonu alu nostru k mālajusta nu kutjazā s mālānčje nimilja činje nuje popā?" 5 Atunča Isusu lja zās asta: "Jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p sāmābātā!" 6 Alta sāmābātā Isusu auntrat ān sinagogā s ānvacā. Afost ānklo om karje na putut s koristjaskā māna dirjaptā. 7 Učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji avrut s l optužaskā p Isusu k aprekršāt unu zakon alor. Daja pomatnja p Isusu s vjadā dal vrja ān sāmābātā s likujaskā. 8 A Isusu aštjūt gāndjala alor pa zāče alu om karje arje mānā karje nu puatje s koristjaskā: "Skual š stāj aiča la intja alu toc!" Jel sa skulat š astat ānklo. 9 Atunča Isusu zāče: "S vu āntrjeb: Dopustjaštje zakonu alu Mojsije s s fakā ān sāmābātā binje, ili rov? S spasaskā životu, ili s l uništjaskā?" 10 Sa ujtat p toc ān sinagogā š atunča zāče alu omuluj: "Ātidje māna!" Jel afukut aša š māna sa likujit. 11 Atunča farizeji š učitelji d zakon alu Mojsije sa nikāzāt, š ančiput s dogovorjaskā če s fakā pāntruv Isusu. 12 Ān zuviljalja Isusu apljikat p djal s ruadje š provodit nuaptja ku ruguala la Dimizov. 13 Kānd avinjit alta zuva, akimat la jel p učenikurlje š āntrā jej akuljes duavāsprjače d lumje, karje lja odredit d apostolurj. 14 Afost Šimun, karje Isusu la kimat Petar, Andrija, fratilje alu Petar, Jakov, Ivan, Filip, Bartolomej, 15 Matej, Toma, Jakov, kupilu alu Alfej, Šimun karje avut nadimaku Domoljub, 16 Juda, kupilu alu Jakov, š Juda Iškarjot, karje maj ānklo izdajit p Isusu. 17 Isusu sa dat ān zos dāpā djal ku apostoli š astat p ravnicā. Ānklo aštiptat mulc alturj učenikurj aluj š mulc narod d trg Jeruzalem š d tot pāmāntu alu Židovilor, š d regija pānglā apā undje irja trgurj Tir š Sidon p sjever. 18 Avinjit toc s puje urjajke la Isusu š s lji likujaskā tuatā buala. S likuja š ālja karje lja mučit sufjeti alji rov. 19 Tuatā lumje la akātāt s l dotaknjaskā daja činje l dotaknja snaga ajiša dān jel š lji likuja. 20 Atunča Isusu sa ujtat p učenikurj š zāče: "Nurukošj ištjec voj karje ištjec sārač k voj ištjec uključic ān cara alu Dimizov! 21 Nurukošj ištjec voj karje ištjec flāmānz k voj osā fic narinic!

Nurukošj ištjec voj karje akuma pländec k voj osä vu radujic! 22 Nurukošj ištjec voj känd lumja vu mrzaštje š känd p voj isključaštje š vu vridjaštje š vu zäče k ištjec rovj daja če ištjec učenikurlje alji mjej, alu Bijatu alu Omuluj! 23 Raduicävã voj än zuvaja š šäric d radost k istina je nagrada avuastrã marje je p čerj, k jej karje vu maltetirjaštje sãmãnca je alu älja karje d mult maltetirja p prorokurlje!" 24 "Ali grjev vuavã, lumja karje bugatã, k već asprimit utjšala avuastrã! 25 Grjev vuavã karje ištjec narinic, k osã fic flãmãnž! Grjev vuavã karje akuma vu radujic, k osã tugujic š s pländec! 26 Grjev vuavã känd p voj tuatã lumja uhvaljaštje, k jej karje uhvalja p voj sãmãnca je alu älja karje uhvalja d mult d prorokurlje alji mičinoš." 27 "A jo vu zäk, vuavã karje punjec urjajke: Vrjec p dušmanji alji voštri. Binje fičec alu lumjej karje vu mrzaštje. 28 Kãtãc dãla Dimizov s fakã binje alu älja karje vu blastãmã. Rugãcävã d älja karje p voj maltetirjaštje. 29 Alu äla karje t luvjaštje p una falkã tindje š altã, š alu äla karje c ja ancuku dopustaštje s c ja š kãmaša. 30 Ali dãj alu tot äla karje dãla tinje katã, a dãla äla karje dãla tinje furã nu kãta s äntuarkã. 31 Fičec alu lumjej isto če vrjec jej vuavã s fakã. 32 Akã vrjec samo p älja karje p voj vrja, nu zaslužãc nagradã. Š lumja karje rovj vrja p älja karje vrja p jej. 33 Isto aša akã fičec binje samo alu älja karje fače vuavã binje, nu zaslužãc nagradã. Š lumja karje rovj fače isto aja. 34 Akã pozajmic samo alu älja karje puatje s vu äntuarkã ändrãt, nu zaslužãc nagradã. Š lumja karje rovj pozajmjaštje alu lumjej karje rovj s s äntuarkã ändrãt. 35 Njego, vrjec isto p dušmani alji voštri. Fičec binje alor š pozajmic alu älja karje nu puatje s vu äntuarkã ändrãt. Akã aja fičec, osã primic marje nagradã š osã fic kašã Maj marje Dimizov karje bun kãtri lumje karje nu zahvaljaštje š karje je rovj. 36 Fic bunj kãtri tuatã lumje kum Tata alu vostru än čerj jaštje bun kãtri tuatã lumje." 37 "Nu sudic š nusã fic sudic. Nu optužãc š nusã fic optužãc. Oprostit š osã vu fije oprostit. 38 Dãc š Dimizov osã vu dja. Jel osã vu tuarnã marje količinã än pualã, ka omu bun karje punjaštje gãvanu aluj d gruv aša če nabijaštje š potresaštje gruvu pãnd god nu s napunjaštje, š nastavjaštje s dodajaskã još maj mult pãnd gruvu nu s prelijaštje. K kum miric alu alcilor, aša Dimizov osã mirjaskã š vuavã." 39 Isusu azãš alor š još una vorbã: "Dali puatje vorbu s adukã p vorbu? Nu puatje, k amiždoj osã kadã än rupã. 40 Učeniku nuje maj marje d učitelju aluj. Ali tot učeniku p karje učitelju la änvãcat tot če štije, osã fije kašã učitelju aluj. 41 Dãče tujc la aškja än vojk alu altuluj, a nu vjez ljemnu än vojk alu tov? 42 Dãče

zãč alu altuluj: 'Omulje, s c skot aškja dãn vojk alu tov', a sãngur än vojk nu vjez ljemnu? Ku duavã licje! Skuatje majdatã ljemnu dãn vojk alu tov pa atunčã osã vjez kum s skoc aškja dãn vojk alu altuluj." 43 "Ljemnu alu bun nu puatje s rudjaskã plodu karje nuje bun, nič ljemnu karje nuje bun nu puatje s rudjaskã plodu alu bun. 44 Tot ljemnu s kunaštje p plod. Dãn mãrčinj nu sa dunã smokva nit strugurlje. 45 Isto aša bun omu rubjaštje bunje vorbje k je inima aluj bunã, a omu rov rubjaštje ruavje vorbje k je inima aluj ruavã. Aja če omu rubjaštje aratã d karje jel inima arje." 46 "Če mikimãc, 'Domnu, Domnu!', a nu fičec aja če zãk? 47 Äla karje vinje la minje š auzãt vorbilje alji mjalje š fače aja če zãk 48 je kašã omu karje fače kasa š surpa adãnkã rupã š postavit temelju p buluvan. A kãnd avinja poplava, š kãnd apa navalit p kasã, nu puatje s miškã daja če binje fãkutã. 49 Ali äla karje auzãt vorbilje alji mjalje š nu fače aja če zãk je kašã omu karje fače kasa p pãmãnt frzdã temelj. Kãnd apa navalit p kasã majdatã sa duburãt š irja skroz uništãtã."

7 Dãpã aja če tot azãš alu naroduluj, Isusu apljikat än trg Kafamaum. 2 Änklo afost njeki kapetan alu rimuluj karje avut argat karje avut d jel milã. Äla argat afost bulnav p muartje. 3 Kãnd kapetanu auzãt d Isusu, atrimjes la jel vođe alu lumjaja karje irja Židovurj än trgula s l ruadje s vije š s likujaskã p argatu aluj. 4 Kãnd jej avinjit la Isusu, mult la rugat: "Zaslužãt s ji fač aja 5 daja če vrja p narodu alu nostru, frzdã jel noj nam putja s sagradim sinagoga anuastrã." 6 Isusu apljikat ku jej. Š kãnd avinjit la upruapje la kasã, atrimjes kapetanu p ortači la Isusu. Jej azãš: "Kapetanu azãš asta: Domnulje, nu tu mučja. K nu sãnt vrjedan s uncãr än kasa amja. 7 Nu sãnt vrjedan s viuv pãnla tinje. Njego samo zi dundje god ješt s s likujaskã argatu alu mjov. 8 Asta štiov k š jo mora s askult p kapetanu alu mjov. Am š jo vuastje dusu minje. Š zãk alu unu: 'Fud!' š jel pljakã. Š alu altuluj zãk: 'Vinã aiča!' š jel vinje. Š alu argatu alu mjov zãk: 'Fãj aja!' š jel fače." 9 Kãnd auzãt aja, sa mirat Isusu š sa okrnit la mulc lumje karje apljikat dãpã jel š zãče: "Istina je, än Izrael na gãšãt p unu Židov karje krjadje kašã ästa karje nuje Židov karje aša krjadje." 10 Kãnd sa tors akas älja p karje kapetanu atrimjes, angãšãt p argatu likujit. 11 Dãpã aja Isusu apljikat än trg karje s kima Nain. La sljedit učenikurlje aluj š mulc lumje. 12 Kãnd avinjit la upruapje la uša alu trguluj, baš atunčã njeka lumje aduče p mort fãlkov dãn trg pãnla gruapã s l ängruapã. Fãlkovu karje amurit afost jedinac la mamã, karje afost udovicã, š mulc lumje

dän trg irja ku ja. 13 Känd Domnu Isusu avizuto ja fost žau d ja š ja zās alu je: "Nu plānda!" 14 Avinjit š adotaknit nosiljiļe, a lumja karje la dučja astat. Isusu azās: "Fālkovulje, c zāk, skual!" 15 Š fālkovu sa drikat š arubit, a Isusu azās alu mumusāj: "Jakāk kupilu alu tov". 16 Toc sa mirat la sāla alu Dimizovuluj. L slavja š zāča: "Marje proroku trijaštje āntrā noj! Dimizov avinjit s ažuťā alu narodu aluj!" 17 Š toc āntrā Židovj š ān altje lokurj auzāt aja če Isusu afukut. 18 Učēnikurļje alu Ivan arubit alu Ivan d tot aja če Isusu afukut. Ivan akimat p doj učēnikurj aluj 19 Š lja trimjes la Domnu Isusu s l āntrjābje: "Ješt tu āla karje Dimizov aobečit k osā vije ili dal trjebje s štīptām p altu s vije?" 20 Kānd jej avinjit la Isusu, azās lumjaja: "Ivan karje bātjazā atrimjes p noj la tinje s t āntribām: 'Ješt tu āla karje Dimizov aobečit k osā vije ili dal trjebje s štīptām p altu s vije?'" 21 Pānd jej afost ānklo, Isusu alikujit p mulc d bualā, d patjālā š d sufļieti alji rovj. Š alikujit p multā lumje karje vorbj s puatje s vjadā. 22 Atunča aodgovorit alor: "Fudic š javic alu Ivan ča vizut š auzāt: vorbi vjadje, lumja karje nu puatje s umblā akuma umblā, lumja karje avut bualā p pjālje, akuma je likujic, surdi audje, morcā s skualā, š alu sāračilor s rubjaštje Bunā vorbā d Dimizov. 23 Blagoslovit āla karje nu kadje ān vjerā dān minje." 24 Kānd apljikat učēnikurļje alu Ivan, Isusu ančiput s rubjaskā alu multā lumje d Ivan. Jel azās: "Aspljikat ān lok undje nuje nimika. D karje om aspljikat ānklo s vidjec? Dal aspljikat s vidjec p njeko karje kašā trstika karje vāntu uljigāna? Nu! Nas pljikat aja s vidjec. 25 Ili aspljikat s vidjec p omu karje māndru ānbrākat? Nu! K lumja karje aduče māndrje cualje š trijaštje ān bugacije s nalazaštje ān palače alu caruluj. 26 Aspljikat s vidjec p proroku? Da! Jel je maj marje prorok. 27 Ivan je āla d karje je skris ān Svāntā pismā: 'Jakā, trimjet p omu karje duče vorba amja s pljače la intja ata s pripremjaskā drum d tinje.' 28 Punjec binje urjajke: d tuatā lumje karje ikad atrijit nimilja nuje maj marje d Ivan. A ipak, ān cara alu Dimizov, āla karje je maj mik je maj marje d jel." 29 Tuatā lumja karje apus urjajke la Isusu, čak š carinikurļje, več askultat poruka alu Ivan š p jej jel lja bātizat. Atunča, kānd jej auzāt če Isusu azās, sa složāt k Dimizov zaista atrimjes p Ivan s kjamje p narodu s s pokajaskā. 30 Naprotiv, farizeji š učitelji alu zakonu alu Mojsije aodbit planu alu Dimizov d jej daja ča odbit s lji bātjazā Ivan. 31 Isusu azās: "A ku činje s lji usporidjesk p lumja ān asta vrijamje? P činje samānā? 32 Jej je kašā kupi karje šadje la tržnicā š unu p alt s strigā: 'Noj amkāntat vuavā vjasāl kāntič š voj na žukat! Noj amkāntat vuavā tužne kāntič a voj na plāns!' 33 K,

avinjit Ivan karje bātjazā na mānkat māļaj nič vin na but, a zāčec: 'Ān jel je sufļjetu alu rov!' 34 Jo, Bijatu alu Omuluj, avinjit karje amānkat šambut, a zāčec: 'Jakā, omu karje vrja mult s mālānče š s bja mult vin, ortaku alu carinikuluj š ku grešnikurļje!' 35 Toc karje prihvatjaštje mudrost alu Dimizov razumjaštje k Dimizov atrimjes š p minje š p Ivan." 36 Unu farizej akimat p Isusu s mālānče ku jel. Jel auntrat ān kasā alu farizej š alat loku la astal s mālānče. 37 Afost njeka mujarje, kunuskutā ān trgula p grešala alu je. Ja adoznajt k Isusu mālānkā la farizej ān kasā. Š jakā, mujarja adus skumpā ulje karje miruasā ān māndru bukal. 38 Š astat la pičuarje dāpā Isusu. Ančiput s plāngā š lakrmilje kādja p pičuarje. Ku pāru lja frikat, š lja surutat š lji uns ku skumpā ulje karje miruasā. 39 Kānd avizut farizej karje akimat p Isusu, agāndit: "Kānd āsta om zaista arfi prorok, aštija činje je mujarasta karje l dotaknjaštje, k ja je marje grešnicā." 40 P aja Isusu ja zās: "Šimune, am s c zāk nješto." A jel azās: "Učiteljulje, zi!" 41 A Isusu azās: "Doj omurj duguja alu unu om banj. Unu om ja dugujit činc sutje kovanic d ardint, a altu om činzāč. 42 A kum jej na vut dundje s āntuarkā, alu amiždoj aoprostit datorija. Atunča karje d jej doj maj mult osā l vrja?" 43 Šimun azās: "Gāndjesk alu āla karje maj mult oprostīt datorija." Azās Isusu: "Binje azās." 44 Atunča Isusu sa okrinīt la mujarje š zāče alu Šimun: "Vjez p asta mujarje? Jo auntrat ān kasā ata, ali tu nu maj dat apā s spāl pičuarilje, a ja aplāns š lakrmilje alu je akāzut p pičuarje a ja lja asplat š ku pāru mi lja frikat. 45 Nu maj dučukit ku poljubacu, a ja, d kānd jo amuntrat na prestanit s m surutje pičuarilje. 46 Tu nu maj uns kapu ku ulja, a ja ku skumpā ulje karje miruasā auns pičuarilje. 47 Dāče gāndješt k ja apokazāt atāta d marje ljubav? C zāk istinā: aja je daja če grešala alu je, š akā lja fost multā, afost oprostīt. Āla karje gāndjaštje k trjebje aluj ucārā s s oprostjaskā, āla vrja ucārā." 48 Atunča alu mujarje azās: "Zaista, grešala ata cam oprostīt." 49 Ālja karje afost ānklo ančiput āntri jej s rubjaskā: "Činje je āsta š grešala s oprostjaskā?" 50 A jel zāče alu mujarje: "Daja čaj krizut, tu ta spasāt! S c dja Dimizov mir pānd plječ!"

8 Majdatā d aja Isusu pljika p trgurj š p saturj s rubjaskā Bunā vorbā d cara alu Dimizov. Afost ku Isusu duavāsprjače apostolurj 2 š njeke mujerj karje Isusu lja likujit dāla sufļieti alji rovj š dāla bualā. Ālja mujerj afost Marija karje afost d trg Magdala, dān karje Isusu aputirit šaptje sufļieti alji rovj, 3 Ivana, karje afost mujarja alu Kuza karje irja upravitelju ān

palače alu Herod, Suzana š multje altje mujerj. Jalje ku banji alor ažutat alu Isusuluj š alu apostolilor. 4 Känd pänglä Isusu sa sträns mulc lumje dän tot trgu, atunča Isusu lji rubja asta vorbä: 5 "Una zuvä aišät omu s posijaskä sämänca än polje. Känd aposijit, njeka sämänca akäzut p drum š lumja umbla p aja š puji lja amänkat. 6 Njeka sämänca akäzut p pämänt undje jaštje buluvan š tek ča kriskut sa uskat daja če narje apä. 7 Njeka sämänca akäzut änrä märčinj š märčinjlje akriskut una ku jej š ja sa ugušät. 8 A njeka sämänca akäzut p bun pämänt š krjaštje š rudjaštje d usutä d vorj." Isusu azäs aja, š astrigat: "Toc činje arje urjekj s audä, trjebje s puje urjajke š s razumjaskäl!" 9 Učenikurlje alu Isusuluj la antribat če značaštje asta vorbä. 10 Isusu azäs: "Dopustit vuavä s razumic tajnilje d cara alu Dimizov. Ali koristjesk aša vorbje känd jo änväc p alcä s ispunjaskä Svänta pismä: 'S ujtä a nu prepoznajaštje, š s audä, a nu razumjaštje'. 11 Jakä če značaštje asta vorbä: sämänca je vorba alu Dimizov. 12 A sämänca karje akäzut p drum prestavjaštje p älja karje audje, ali vinje nikuratu š adus vorba alu Dimizov d inima alor aša s nu krjadje š nu s spasaskä. 13 A sämänca karje akäzut p buluvan prestavjaštje p älja karje audje, ku radost primjaštje vorba alu Dimizov, ali narje korjen. Älja njeka vrijamje krjadje, a känd vinje iskušala prestanjaštje s krjadje. 14 A sämänca karje akäzut än märčinj prestavjaštje p äštja karje punje urjajke la vorba alu Dimizov, ali kum vrijamja trjače, p jej lji ugušaštje brigilje, bugucija š tuatje užitkulje alu životuluj, daja jej nu duče plodu kopt. 15 A sämänca karje akäzut p bun pämänt prestavjaštje p lumja karje ku bunä š ku poštena inimä päzaštje vorba alu Dimizov karje audje, jej pljakä maj däpartje känd je grjev, daja jej aduče bun plod." 16 "Nimilja nu prindje lampa s viljaskä ku posuda ili s uaskundje dusu pat, njego s upuje p postolje aša toc älja karje unträ s puatä s vjadä binje. 17 K tot čije äviljit osä fije däzväljit š tot čije skuns osä s štije š osä vije p luminä. 18 Daja punjec binje urjajke k äla karje päzaštje vorba amja osä razumjaskä mult, a p älja karje nu päzaštje vorba amja osä s ja š aja če gändjaštje k razumjaštje." 19 Atunča muma š fracä alu Isusuluj avinjit s l vjadä, ali na putut s vije la jel k afost mulc lumje. 20 Ajavit alu Isusuluj: "Mumuta š fracä alji tej stä afar š vrja s t vjadä." 21 Känd Isusu auzät aja, azäs alu lumje: "Älja karje punje urjajke š askultä vorba alu Dimizov mije je ka muma š ka frac." 22 Än una zuvä azäs Isusu alu učenikurlje aluj: "Tričem p alta partje la apä." Jej auntrat än čamac š aotplovit. 23 Pänd plovja, Isusu ančiput s kulčje. Š ančiput s suflje marje vänt. Väntu ančiput s fakä marj valurj karje ančiput s napunjaskä čamacu d apä š jej sa gäsät än rov. 24 Jej avinjit la Isusu š la skulat š ja zäs: "Gospodarulje, Gospodarulje, tonim!" A Isusu sa skulat, azapovidit alu väntuluj š alu valulor alji marj s stja š jej sa smirit š afost tišina. 25 Atunča Isusu azäs alu učenikurlje aluj: "Däče nas krizut än minje?" A učenikurlje sa spirjat š sa mirat. Azäs unji alu alc: "Činje ästa s zapovidjaskä čak š alu väntuluj š alu apäj, š punje urjajke la jel?" 26 Avinjit än regija Gerasa, karje je p alta partje d apä d regija Galileja. 27 Čim Isusu aišät d čamac p obalä, avinjit la intja alu Isusuluj njeki om dän trg karje avut sufljeti alji rovj än jel. Več d mult kum nu sa brkat nič atrijit än kasä njego irja la märmänc. 28 Multä vrijamje sufljeti alji rovj l cänja š akä lumja la ljigat p lanacurj š okove š l päza, jel rupja lanacu š sufljeti alji rovj l natirja s pljače än lok undje nuje nimika. Känd omula avizut p Isusu, acäpat. Isusu azapovidit alu sufljeti alji rovj s jašä d omula. Akäzut la intja alu Isusuluj š astrigat: "Če vrjaj däla minje, Isusulje, Bijatu alu Maj marje Dimizov? Märog d tinje, nu m mučjal!" 30 Isusu la tribat: "Kum t kjem?" Jel zäče: "Mulc", k afost än jel mulc sufljeti alji rovj. 31 Š sufljeti alji rovj ančiput mult s s ruadje d Isusu s nu naridjaskä s pljače än jamä frzdä kraj undje osä fije kaznic. (Abyssos g12) 32 A änklo p djal mult porč s ranja. Sufljeti alji rovj sa rugat d Isusu s dopustjaskä s unträ än porč š Isusu adopustit. 33 Atunča sufljeti alji rovj aišät d om š auntrat än porč. Toc porči adat fuga än zos däpä djal än apä š sa nikat. 34 Känd lumja karje päza p porči avizut ča fost, afudit š arazglasät p trg š p saturj. 35 A lumja avinjit s vjadje ča fost. Känd jej ažuns, avizut p Isusu ku omu dän karje aišät sufljeti alji rovj. Avizut p omu karje šadje š punja urjajke la Isusu, änbrkat š bun än kap. Š lumja sa spirjat. 36 Jej karje avizut ča fost, arubit alu lumjaja kum Isusu likujit p omu än karje afost sufljeti alji rovj. 37 Tuatä lumja d regija Gerasa lja pukat marje frikä, š arugat p Isusu s pljače däla jej. Isusu auntrat än čamac s pljače pisti apä ändrät. 38 Majdatä njego če Isusu š učenikurlje aluj aotplovit än čamac, omu d karje sufljeti alji rovj aišät sa rugat mult d Isusu s puatä s rämäje ku jel. Ali Isusu ja zäs: 39 "Äntuarčitje akas š zi alu toc če Dimizov afukut d tinje." Atunča jel apljikat š razglasät p tot trgu če ja fukut Isusu. 40 Multä lumje aštipta p Isusu s s äntuarkä däpä alta partje d apä. Känd Isusu ažuns, toc ku radostu la štiptat. 41 D däturdatä avinjit omu karje sa kima Jair, karje irja vođa alu lumje karje s sastaja än sinagogä. Akäzut la intja alu Isusuluj š mult sa rugat s vije än kasa aluj. 42 Jel avut jedinicä fatä karje avut duaväsprjače d aj karje irja p muartje. Pänd

Isusu plijka la Jair, mulc lumja l pindja dăpă pistot. 43 Āntră lumje irja mujerj karje duavăsprjače d aj krvarja, š potrošăt tot  a vut p doktorjamje, ali nimilja na putut s ju likujaskă. 44 Avinjit d drăt š apus m ana p rubu alu cuala alu Isusuluj š odma aprestanit s krvarjaskă. 45 Antribat Isusu: " inje apus m ana p minje?" Š p and toc az as: "Nu jo", Petar az as: "Gospodarulje, mult a lumje t pindje š t str andel!" 46 A Isusu az as: "Njeko namjerno apus m ana p minje. Amositit k s ala aiš at d minje." 47 K and mujaraja saznajit k nu puatje s askund a k ja apus m ana p Isusu, atrimurat d frik a š ak azut la intja alu Isusuluj š la intja alu tot narodu š lja z as d a e apus m ana p Isusu š kum odma sa likujit. 48 A Isusu alu je az as: "Fata amja, tu ta likujit daja  a krizut. S c dja Dimizov mir p and plje !" 49 K and Isusu još arubit alu mujaraja, avinjit njeko d kas a alu Jair ku poruka: "Camurit fata. Nu maj muža u itelju više." 50 Auz at Isusu š az as alu Jair: "Na vja frik a! Samo krijadje š ja os a fije binje!" 51 K and Isusu avinjit  n kas a alu Jair, Isusu adopustit samo alu Petar, alu Ivan, š alu Jakov, š alu tat aj š alu mam aj alu fataja s utrije ku jel. 52 Š toc karje ve  irja  n kas a pl andja š tuguja d ap a ja. Isusu lja z as: "Nu pl andec! Nuje muart a, njego s kulk a!" 53 Atunča toc ančiput s s lja e d jel daja  a štijut k je muart a. 54 Isusu alato d m an a š astrigat: "Kupilulje, skual!" 55 Š sufljetu sa tors š odma sa skulat. Isusu az as s ji dja s m al an e. 56 Roditelji alu je irja za udic, a Isusu ja naredit s nu z ak a alu nimilja že sa dogodit.

9 Isusu akimat la jel p duav sprja e apostolurj š lja dat s ala š autoritet s putirjask a p sufljeti alji rovj š s puat a s likujask a p bulnavi. 2 Lja trimjes rubjask a Bun a vorb a d cara alu Dimizov š s likujask a p bulnavi. 3 Isusu lja z as: "Nimika nu l ac ku voj p drum: ni  b acu, ni  tašna, ni  m alaju, ni  banji, ni  altje k am ajš! 4  n tuat a kasa  n karje untr ac s preno ic  nklo, r aminjec  n ja p and god nu plijk ac  n altu trg. 5 Undje p voj nu vu primjaštje, p and iš ac d trgula istris ac praš ana d ap a pi uarje s lji upozoric p kazna alu Dimizov." 6 Učenikurlje apljikat š umbla p saturj. Rubja Bun a vorb a d Dimizov š likuja p lumja pistot. 7 Herod, karje irja vladaru d regija Galileja, auz at tot  e sa dogodit š afost zbunjen daja  e njeka lumje rubja: "Isusu je Ivan karje b atjz a. Sa skulat d ala morc." 8 Altu rubja: "Isusu je Ilija karje trjebje s vje." Ald a trje az as: "Isusu je unu d prorokurj karje majdat a atriijt. Sa tors d ala morc." 9 A Herod az as: "Jo amz as s taje kapu alu Ivan karje b atjz a š nu puatje s fije k jel je mort.  inje atunča omusta d karje at ata aud?" Aša akätat prilik a s vjad a p Isusu.

10 K and apostoli sa tors  n dr at undje irja Isusu, jej arubit aluj tot  a fukat. Atunča Isusu lja dus ku jel š apljikat s fije s ngur upruapje d trg karje sa kimat Betsaida. 11 Mulc lumje asaznajit aja š apljikat d ap a Isusu. Isusu lja primit š rubja Bun a vorb a d cara alu Dimizov š likuja p toc karje trjebje s likujask a. 12 P and ak azut nuaptja, avinjit duav sprja e apostolurj la Isusu š ja z as: "Las p lumja s plja e p saturj š p okolic a s g asask a m ankarje š undje s s kul e daja  e ištjem ai a undje nuje nimika." 13 A Isusu z a e: "Voj lji nahranic." A jej z a e: "Avjem samo  in  m alajur š doj pještj. Dali s plijk am š s kump am m ankarje d tot narodu?" 14 A lja fost nje e  in  mij d vujnici. Isusu p aja az as alu u enikurj aluj: "Z a ec alu lumjej s šag a  n grupje nje e  in z ac." 15 Š učenikurlje afukat aša š lumja aš azut. 16 Isusu alat  in  m alajurj š doj pještj, sa ujtat  n  erj, š azahvaljit alu Dimizov d m ankarje š arupt m alaju š adat m alaju š pjaštje la u enikurj s podiljask a alu lumjej. 17 Toc avut s m al an e k at god aputut. Š još duav sprja e d korpje sa nakupit d ostatkurj d m alaj š d pještj. 18 Maj  nklo, Isusu apljikat d apartje d ala lumje s s ruadje š učenikurlje aluj apljikat ku jel. K and Isusu aprestanit s s ruadje lja tribat: " e rubjaštje lumja  inje s ant jo?" 19 Jej aodgovorit: "Mulc inš z a e k ješt Ivan karje b atjz a, alc a z a e k ješt Ilija, š alc a njeki z a e jar k ješt unu d prorokurj karje majdat a atriijt š sa tors d ala morc." 20 A atunča Isusu az as alu učenikurlje aluj: "A voj,  e z a ec  inje s ant jo?" Petar z a e: "Tu ješt Kristu, spasitelju karje Dimizov atrimjes!" 21 A Isusu lja zapovjedit s nu z ak a alu nimilja. 22 Az as: "Jo, Bijatu alu Omuluj, mora mult s patjesk. Vo ilje alu židovilor, glavni popurlje, š učitelji d zakonu alu Mojsije mora s m odbacask a. Mora s m umuar a š ald a trje z alje jo mora s fiuv adrikat d ala morc." 23 Atunča Isusu az as alu lumjej: "Ak a njeko vrja s fije učeniku alu mjov mora s s odrinkjask a s ngur d jel, š tuat a zuva s ja kru a aluj š s sljedjask a p minje. 24 K  inje god vrja životu aluj s spasask a, os a l pjarg a; a  inje god izgubjaštje životu aluj d minje, os a l spasask a. 25  e koristjaštje alu omuluj ak a dobidjaštje tot p am antu, ali pjardje s ngur p jel? 26  inje god arje rušunje d minje š d vorbilje alji mjalje, jo, Bijatu alu Omuluj, isto aša š d jel os a am rušunje k and jo vinja ku slava amja š ku slava alu Tatimjov š ku slava alu an elilor alu sv ant. 27 Punjec urjajke k istina je: njeki d ala voj karje ai a st ac nus a muar a p and nu vjadje cara alu Dimizov." 28 Otrpilike opt z alje d ap a aja  e lja z as aja, adus Isusu ku jel p Petar, p Ivan š p Jakov š apljikat p djal s s ruadje. 29 Š p and Isusu s ruga, lica aluj sa promjenit, a cualjilje ja sjajit čisto alb a. 30 D aturdat a,

doj omurj sa pojavit š arubit ku Isusu. Ālja afost Mojsije š proroku Ilija. 31 Sa pojavit ān marje sjaj š arubit ku Isusu d iŝjala aluj d pāmāntusta, karje Isusu uskoro osā fakā ān Jeruzalem s ispunjaskā voja alu Dimizov. 32 Pānd Isusu s ruga, Petar š jej karje afost ku jel lja pukat somnu. Kānd sa skulat, avizut marje luminā karje vinje dāla Isusu š doj omurj karje astat pānglā jel. 33 Pānd Mojsije š Ilija sa sprimit s pljače dāla Isusu, Petar azās alu Isusuluj, ali nič jel na štijut če rubjaštje: “Gospodarulje, binje je če ištjem aiča ku voj. Ficem trje kolibe: una cije, una alu Mojsije, š una alu Ilije.” 34 Pānd Petar aja arubit, sa pojavit oblaku, lja prekrijit š alor irja frikā. 35 Dimizov lja rubit dān oblak: “Āsta je Bijatu alu mjov karje jo lam kuljes s fije caru! P jel skulac!” 36 Š kānd jej auzāt glasu, avizut samo p Isusu. Jej atikut ān zuviljalja š alu nimilja na rubit d aja če jej avizut. 37 Kānd alta zuvā sa dat ān zos dāpā djaj, multje lumje karje irja ačija avinjit la Isusu. 38 Dāturdatā, njeki om āntrā multje lumje astrigat š sa rugat mult d jel: “Učiteljulje, ujtijte la bijatu alu mjov, k jel je jedini kupil alu mjov. 39 Jakā, suffjet alu rov mult vorj l pukā š dāturdatā jel ānčapje s čapje. La runkā ān grčurj š ji pljika pjena p gurā. Š nu l lasā pānā god skroz nu l iscrpijaštje. 40 Ma rugat d učenikurlje alji tjalje s l putirjaskā, ali na putut.” 41 Atunča Isusu azās: “Lumjo karje trijic ān vrijamjasta, voj nu kridjec š ištjec strikac! Jo amfost ku voj atāta d mult š jar nu kridjec. M trjeb kāt mora s trpjesk p voj? Duj aiča p bijatu alu tov!” 42 Š pānd bijatu avinjit la Isusu, suffjetu alu rov la duburāt š jel ančiput s s grčaskā. A Isusu alu suffjetuluj alu rov azapovjedit s jašā š alikujit p bijatu š la dat la ratosov. 43 Toc karje irja ačija sa mirat d moč alu Dimizov. Pānd toc sa mirat la asta š la tot če Isusu fače, jel azās alu učenikurlje aluj: 44 “Punjec binje urjajke če vu zāk: Još ucārā lumja osā predajaskā p minje, p Bijatu alu Omuluj, ān vlastu la dušmanji alji mjej.” 45 Ali jej na štijut če jel avrut s zākā. Aja značalā afost skuns dāla jej. Jej na putut s razumjaskā š lja fost frikā s l āntrjajbe d aja. 46 Učenikurlje ančiput s raspravljaskā činje dāla jej maj marje. 47 Aštijut d čaja raspravljaštje Isusu daja alat p kupilu, š la pus pānglā jel. 48 Š Isusu lja zās: “Činje ku drag primjaštje p kupilusta pāntruv minje, primjaštje š p minje. A činje p minje primjaštje, primjaštje š p Dimizov karje ma trimjes. Istina je: činje je maj mik āntrā voj toc, āla je maj marje!” 49 Ivan p asta azās alu Isusuluj: “Gospodarulje, noj avizut p njeko karje ān lumilje alu tov zapovidjaštje alu suffjeti alji rovj s jašā d lumje. Noj amzās aluj s nu fakā aja daja če nuje učeniku alu tov kašā če ištjem noj.” 50 Isusu azās: “Nu branic! Akā njeko nu lukrjazā pāntruv

voj, jel atunča lukrjazā ku voj!” 51 Kānd s približa vrijamja s ja Dimizov p Isusu ān čerj, Isusu aodlučit k avinjit vrijamja s pljače ān Jeruzalem, 52 š atunča atrimjes p glasnici la intja aluj. Glasnici apljikat š auntrat ān sat ān regija Samarija s ji pripremjasā če ji trjebje. 53 A ānklo lumja na vurut s l primjaskā daja če pljika ān Jeruzalem. 54 Kānd učenikurlje Jakov š Ivan auzāt k lumja ān Samarija na primit p Isusu, jej azās: “Domnulje, vrjaj s zapovidim s lja pringā foku dān čerj?” 55 A Isusu sa okrinīt š lja ukorit p Jakov š p Ivan s nu fakā aja. 56 Atunča Isusu š učenikurlje aluj apljikat ān altu sat. 57 Pānd jej još pljika p drum, njeko azās alu Isusuluj: “Pljek dāpā tinje undje god tu plječ.” 58 Isusu ja zās: “Lisica arje jamā š puji arje kujb, a jo, Bijatu alu Omuluj, nam lok alu mjov d kulkat.” 59 Atunča Isusu azās alu altuluj: “Vinā dāpā minje!” A jel azās: “Domnulje, lasāmā majdatā s pljek s āngrop p tatimjov.” 60 Isusu ja zās: “Las p morcā s grupaje p alor morcā, a tu fuđ š rubjaštje alu alcilor Bunā vorbā d cara alu Dimizov.” 61 Š još njeko zāče: “Domnulje, viuv dāpā tinje, ali dopustjaštjem majdatā s m oprostijes ku ukučanji mjej.” 62 Isusu ja zās: “Akā ānčepj s orještj ravno, a t ujc dāpā tinje, tu nu poc s služāštj ān cara alu Dimizov.”

10 Domnu Isusu dāpā aja akuljes āntrā jej šaptjezāč š doj alcā učenikurj š atrimjes kātā doj s pljače la intja aluj ān tot trgu š ān tot loku undje Isusu atribut s pljače. 2 Kānd sa sprimit s pljače lja zās: “Berba je marje, ali radnič jaštje uncārā. Berba pripadnjaštje alu Domnuluj, daja rugāčāvā la jel s trimjatā još maj mult radnič ān berbā. 3 Ānčipjec akuma, ali pāzāčāvā k trimjet p voj kašā p vojilje āntrā lumje karje kašā lupurj. 4 Nu dučec ku voj nič banj, nič tašna, nič altje sandalje. Nu stāc p drum ku lumja s nu pridjec vrijamja. 5 Ān tuatā kasa ān karje untrāc s prenočic ānklo, majdatā zāčec: ‘S dja Dimizov miru alu toc ān asta kasā!’ 6 Akā ān aja kasā jaštje omu karje vrja miru ku Dimizov, jel osā ajbje miru ku karje voj la blagoslovit. Akā ānklo nuje om karje vrja miru ku Dimizov, jel nusā primjaskā āla miru ku karje voj la blagoslovit. 7 Nu vu preselic d kasā ān kasā! Boravic ān aja kasā pānd fic ān trgula š nu fic rušānošj s mānkāc š s bjec aja če vu dā, k kum zāčem: Radniku azaslužāt plata aluj. 8 Ali ān tot trgu ān karje untrāc š ānklo vu primjaštje fic zadovoljni ku aja če god vu dā s mānkāc. 9 Likujic ānklo p lumja karje bulnavj š zāčec alor: ‘Asta aratā k cara alu Dimizov avinjit la voj!’ 10 Ali ān tot trgu ān karje untrāc š ānklo nu vu primjaštje, išāc la ulicilje aluj š zāčec: 11 ‘Čak frikām š prašāna d trgu alu vostru karje sa ljipit p

pičuarje alu anuaštrje s vu upozorim p kazna alu Dimizov! Ali štijec k avinjit cara alu Dimizov!" 12 Vu zāk: Kānd vinja vřijamja d sud osā fije majušurje alu lumjej ruavā dān trg Sodoma njego alu lumjej dān trgula!" 13 Isusu azās: "Grjev vuavā, lumjo ān trg Korozain! Grjev vuavā, lumjo ān trg Betsaida! Akā njeko afukut čudurj āntrā lumje poganā ān trg Tir š ān trg Sidon karje jo afukut āntrā voj, jej već d kānd s okrinja dāla rov. Adučja cualje hrapave š šidja ān činušā s pokazaskā žalostu. 14 Daja osā fije majušurje ān zuvā d sud alu lumje ān Tir š ān Sidon njego vuavā ān Korozain š Betsaida! 15 A voj, lumjo ān trg Kafarnaum, voj sigurno nusā vu drikāc pānla čerj samo daja če jo amfost āntrā voj! Nu! Voj osā vu slubudjec ānklō undje loku d kaznit." (Hades 986) 16 Atunča azās alu šaptjezāč š doj učenikurj: "Kānd njeko punje urjajke la voj, aja je kašā kum punje urjajke la minje. Š kānd odbacaštje p voj aja je kašā kum odbacaštje p minje. A kānd njeko odbacaštje p minje aja je kašā kum odbacaštje p Dimizov karje ma trimjes." 17 Kānd sa tors šaptjezāč š doj d učenikurj la Isusu, ku drag azās: "Domnulje, čak š suffjeti alji rovj askultā kānd lji zapovidim ān lumje alu tov." 18 A Isusu lja zās: "Štiuv, k avizut p Sotona kum akāzut d čerj ka sklipjala. 19 Vidjec, jo amdat vuavā tuatā sāla š autoritetu p Sotona, dušmanu alu Dimizov, s gazāc šarpj š škorpionurj. Nimika vuavā nu puatje s naudjaskā. 20 Ali nu vu radujic samo daja če p voj suffjeti alji rovj askultā, njego maj mult radujicāvā daja če Dimizov askris lumilje alji voštri p popis ān čerj." 21 Atunča Suffjetu alu Svāntuluj aispunit p Isusu ku radostu š Isusu azās alu Dimizov: "T slavjesk, Tato, tu karje vladješt ku čerju š ku pāmāntu, čaj skuns istina d cara ata dāla lumje karje gāndjaštje k je mudri š mintošj š če pokazāštj aja alu lumje karje kašā kupi karje vřijaj s ānvacā. Da, Tato, cije s sviđaštje s fač aja aša." 22 Atunča Isusu azās: "Tata alu mjov ma dat tot če jel arje. Samo Tata binje kunuaštje činje sānt jo, Bijatu aluj, š samo jo, Bijatu aluj, š ālja alu činje jo odlučjesk s l otkrijesk, binje kunuaštje činje je Tata." 23 Maj ānklō, kānd afost sāngur ku učenikurlje aluj, š ja azās: "Nurukošj ālja karje vjadje aja če vidjec voj. 24 K istina je, mulc prorokurj š carurj avrut s vjadā aja če voj vidjec, ali na vizut; avrut s audā aja če voj audjec, ali na uzāt." 25 Udatā kānd Isusu ānvacā, njeki učitelj alu zakonu alu Mojsije sa skulat š antribat p Isusu s l iskušaskā: "Učiteljulje, če trjebje s fak s primjesk vječni život ku Dimizov?" (aiōnios 9166) 26 A Isusu ja zās: "Če skrīje ān zakonu alu Mojsije? Če tu razumještj če zāče?" 27 Omu azās: "Zakonu zāče: 'Vřja p Domnu, Dimizov alu tov, ku tuatā inima ata š

ku tot suffjetu alu tov š ku tuatā snaga ata š ku tuatje mincilje alji tjalje' š 'vřja p bližnji alu tov kum vřijaj sāngur p tinje.'" 28 Isusu ja zās: "Binje ajzās. Fāj aša š osā primješt vječni život." 29 Ali omu avrut s s spalje, š aša jel āntrijabā p Isusu: "D činje rubjaštje kānd zakonu zāče 'bližnji alu mjov?'" 30 Isusu aodgovorit ku asta vorbā: "Njeki om putuja dān Jeruzalem ān trg Jerihon š la napadnit fārāčoši š alat tot dāpā jel, la butut š apljikat. Š p omula alāsat s zakā skoro mort. 31 Trjače p drumula slučajno popa alu židovilor. Kānd avizut p omu karje skoro mort, la zaobidit š apljikat maj dāpartje. 32 Isto aša pānglā lokula avinjit atunča š levitu, pomočniku ān Hram. Kānd la vizut, š jel la zaobidit š apljikat maj dāpartje. 33 Atunča njeki omu d regija Samarija trjače p drumula. Kānd avizut p omula, ja fost žau d jel. 34 Avinjit la upruapje d jel, ja spālat rāžnilje ku ulje š ku vinu š ja ānvilijat ku trijanca. La drikat atunča p magarac aluj š la dus ān gostijonā š ānklō anastavit s s pobrinjaskā d jel. 35 Mānje zuvā jel adat duavā kovanic d arđint alu gazdāj alu gostijonāj, š ja zās: 'Brinjaštītje d jel š akā maj mult putrošāštj, c plātjesk kānd m ānturča.'" 36 A Isusu antribat p učitelju d zakonu alu Mojsije: "Če gāndješt? Karje d āštja trje alu omuluj sa pokazāt k je bližnji alu omula karje la napadnit fārāčoši?" 37 Azās učitelju d zakonu alu Mojsije: "Āla karje ja pokazāt milā." Isusu ja azās: "Binje ajzās. Fuč š fāj kum š jel afukut." 38 Pānd Isusu š učenikurlje aluj nastavja s putujaskā kātri Jeruzalem, auntrat ān unu sat. Ačija afost njeka mujarje karje s kima Marta. La primit ān kasa alu je. 39 Avut sorā karje s kima Marija. Pānd Domnu Isusu ānvacā, Marija šidja š punja urjajke. 40 A Marta afost mult zabrinutā k mora s pripremjaskā tuatā mānkarja, pa ja avinjit s s žaljaskā: "Domnulje, nu c brigā če sorimja ma lāsāt sāngurā s lukrjez tot lukru? Zi alu je s m ažutje!" 41 Ali Domnu Isusu ja zās: "Draga Marta! Nu trjebje s t brinještj š t uznemirještj d aja če gāndješt k trjebje. 42 A una stvar karje trjebje s puj urjajke la vorba amja. Marija aja ashvatit, š aja nusā fije lat dāla ja."

11 Udatā Isusu sa rugat la njeki lok. Kānd azavršāt ku rugala, avinjit la jel unu d učenikurj š azās: "Domnulje, ānvacā p noj s nji rugām kum Ivan karje bājtjazā anvacat p učenikurlje aluj." 2 Isusu lja zās: "Kānd rugāc, zāčec: 'Tato ān čerj, s s štujaskā lumilje alu tov asvānt. Aduj cara ata p tot pāmāntu. 3 Adā nuavā mānkarje karje trjebje tuatā zuva 4 š oprostjaštje anuastrā grešala, k š noj oprostim alu ālja karje grešaštje pāntruv noj. Nu da s kidjem ān kušnje.'" 5 Atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj:

"Akä plječ äñ ponoč la ortaku alu tov š ji zäch: 'Adäm äñ karje maj datä atriijt dän karje aišät.' 25 Käñd sa trje mälaJurj, 6 k ma vinijt ortaku äñ gostjamje, a nam s idauv nimik d mänkatl', če osä zäkä ortaku? 7 Dali nusä zäkä: 'Nu m uznemirja! Uša je već äñ kišä, a kupi je äñ pat k nu pot akuma s m skol s c dau!' 8 Ali vu zäk: čak š akä omula nu s skualä daja če ješt ortak aluj, š nu c dä nimika, osä skualä daja če mult l rođ frzdä rušanje. Š osä zdja atäta kät cije trjebje. 9 Š daja vu zäk: Nu odustanic! Rugäc p Dimizov š osä dobidic! Kätäch š osä gäsäc! Bitjec la ušä š osä s vu däškidje! 10 Činje god ruagä p Dimizov, primjaštje. Činje god katä, gäsaštje. Činje god batje, uša s ji däškidje. 11 Voj karje ištjec tatje, če afiča voj käñd bijatu alu vostru katä pjaštje? Dal voj ja da šarpje? Nu! 12 Ili akä bijatu alu vostru katä vov däla voj, dal voj ja da škorpijon? Nu! 13 Akä voj, karje ištjec rovj, štijec s däch alu kupi alu voštri bunje darurj, atunča kät maj mult alu vostru Tata äñ čerj osä darujaskä p Suflijetu alu Sväntuluj alu älja karje l ruagä?" 14 Isusu una zuvä aputirit p sufljetu alu rov karje nu ja dat alu omuluj s rubjaskä. Käñd sufljetu alu rov aišät, omu arubit š mulc lumje sa mirat. 15 Ali njeki däla jej azäs: "Jel putirjaštje sufljeti alji rovj daja če ji žutä Beelzebul, karje je vladaru alu toc sufljeti alji rovj." 16 A alci avrut s la puče äñ zamkä š akätat s idja njeki znak kašä dokazu k Dimizov la trimjes. 17 A Isusu aštijut če gändjaštje, pa lja zäs: "Akä lumja äñ ista carä s burjaštje äñträ jej, osä propanjaskä cara alor. Akä familija äñ ista kasä s burjaštje äñträ jej, osä s raspadnjaskä familija alor. 18 Voj zächec k jo ku säla alu Beelzebul putirjesk p sufljeti alji rovj. Aja atunča značaštje k š älja karje je äñ cara alu Sotonäj s burjaštje äñträ jej. Kum atunča cara aluj s rämäje? 19 A čije ku učenikurlje alji voštri karje putirjaštje p sufljeti alji rovj? Akä, kašä kum zächec, jo putirjesk p sufljeti alji rovj ku säla alu Beelzebul, atunča mora aja s fakä š učenikurlje alji voštri ku säla alu Beelzebul. Sigurno nusä slažaštje. Učenikurlje alji voštri osä zäkä k Beelzebul nu s burjaštje sängur päñtruv jel. 20 Ali daja če jo p sufljeti alji rovj putirjesk ku säla alu Dimizov, atunča aja aratä k la voj avinjit cara alu Dimizov. 21 Käñd capän omu karje arje bunä oružije päzaštje palača aluj, tot če arje je sigurno. 22 Ali käñd l napadnjaštje maj capän d jel, l savladjaštje š ija tuatä oružija äñ karje sa uzdit dušmanu aluj. Alat tot če omula avut š apodiljit kumja aluj. 23 Äla karje nuje äñ partja amja, jel je päñtruv minje; äla karje ku minje nu strände vojilje, jel lji putirjaštje." 24 Atunča Isusu azäs asta vorbä: "Käñd sufljetu alu rov jašä d om, lutjaštje p pustinje š katä lok s odmorijaskä. Käñd nu l gäsaštje, azäs sängur aluj: 'M torč äñ om äñ karje maj datä atriijt dän karje aišät.' 25 Käñd sa tors, gäsaštje k je omula kašä kasa karje je čistitä š uredna, ali gualä. 26 Atunča sa dus s adukä p alcä šaptje sufljeti alji rovj još maj rov d jel, š toc unträ äñ om š äñ jel trijaštje. Š na kraju postanjaštje alu omuluj maj rov njego če irja maj datä njego ča pljikat sufljetu alu rov." 27 Päñd Isusu rubja d aštja stvarurj, njeka mujarje d multä lumje astrigat: "Kum je binje alu mujarje karje ta dus š ca dat s suđ p tjeptu alu je!" 28 Isusu azäs: "Još je maj binje alor karje audje vorba alu Dimizov š askultä." 29 Maj mult š maj mult lumje vinja la Isusu. Atunča Isusu lja zäs: "Lumja äñ asta vrijamje je rovj. Vrja s fak znak kašä dokazu k Dimizov ma trimjes, ali nusä dobidjaštje ničunu znak osim znaku karje Dimizov adat d mult alu lumje äñ vrijamja alu prorokuluj Jonej käñd Dimizov la spasät däla muartje. 30 Baš kašä kum sa dogodit ku Jona afost znaku alu lumje karje atriijt äñ trg Niniva k Dimizov la trimjes, isto aja, aša osä dogudjaskä ku minje, Bijatu alu Omuluj, osä fije znaku alu lumje äñ asta vrijamje. 31 La zuvä käñd Dimizov osä sudjaskä alu pämäntuluj, carica karje d mult avladit p pämänt alu Jugu osä skualä š osä svjedočaskä päñtruv lumje äñ asta vrijamje daja če ja avinjit d däpartje s audä p caru Salomon karje avut mult mudrost, a jakä, ku voj je äiča njeko maj marje d Salomon. 32 La zuvä käñd Dimizov osä sudjaskä alu pämäntuluj, lumja karje atriijt äñ trg Niniva osä skualä š osä svjedočaskä päñtruv lumja äñ asta vrijamje daja če jej sa okrnit däla rov alor käñd Jona alor arubit, a jakä, ku voj je äiča njeko maj marje d Jona!" 33 Isusu azäs: "Nimilja nu prindje lampa s uaskundä ili s upuje dusu košarä, već daja s upuje p loku alu je aša kum toc karje uträ s puatä s vjadä binje. 34 Vojku alu tov je ka lampa d tjelä. Akä vojku alu tov bun, poc binje s vjez, ali akä vojku alu tov nuje bun, nu poc s vjez nimika. 35 Daja päzaštje s nu gändještj k poc binje s vjez, već zapravo nu poc nimika s vjez. 36 Daja, akä poc binje s vjez š akä nuje nimika d tinje skuns, tot poc s vjez. Osä fije kašä če ješt äñ sobä ku lampa karje c dä s vjez." 37 Käñd Isusu azavršät vorba aluj, njeki farizej la kimat la jel akas s mälanče. Isusu auntrat š alat loku la astal. 38 Isusu na spälat mänilje majdatä njego če s mälanče. Farizeju sa mirat daja če jej äñvacä k omu trjebje aša s fakä s fije čist la intja alu Dimizov. 39 Aša Domnu Isusu ja zäs: "Voj farizeji ištjec kašä lumja karje spalä paru š gävanu samo da far, ali nu čistjaštje prljavština dän nontru, k spaläc mänilje, ali inimilje alji avuaštje zaista pljinje d pohlepä š d rov. 40 Voj lumje karje na vjec fir äñ kap! Dimizov karje astvorit p omu da far je isto aša la stvorit dän nontru."

41 Nu fic lakumj, već dác dála inimã alu lumje karje narje. Akã ištjec aša, osã fic čist la intja alu Dimizov dãn nontru š da far. 42 Grjev vuavã, farizeji! Voj dác alu Dimizov zjače posto čak š d začinurj š d biljke alji voštrije, ali nu vu ponašãc pravedno nit vrjec p Dimizov. Asta atribut s fičec, ali s nu zanemarujic altje stvarurj karje Dimizov azapovjedit. 43 Grjev vuavã, farizeji! Vrjec s šidjec p počasne lokurj ãn sinagogje š vrjec k p voj lumja pozdravjaštje ku marje poštujał p ulic. 44 Grjev vuavã! Voj ištjec kašã pãmãntu karje narje spomenik karje nu aratã k ãnos s nalazaštje mãmãntje. Pa lumja umblã p aštja mãmãntje, ali nu štije, š atunča je nečisti la intja alu Dimizov.” 45 Atunča unu učitelj alu zakonu alu Mojsije ja zãs: “Učiteljulje, kum aša rubješt š p noj ku aja nji uvridještj!” 46 Isusu ja zãs: “Grjev š vuavã, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj punjec teretu p lumje karje je grjev š jej nu puatje s la dukã, a nič đajštju nu vrjec s l pomaknic s jažutac s adukã ãla teret. 47 Grjev vuavã! Voj adrikãc spomenikurlje alu prorokulor, a voj ištjec isti kašã sãmãnca avuastrã karje d mult lja umurãt. 48 Aša k umjesto s lji osudic, voj aja potvrdic š slažãc ku sãmãnca avuastrã. Jej lja umurãt, a voj lji drikãc spomenikurlje! 49 Voj ištjec kašã pra tatilje alji voštři. Dimizov ãn mudrostu aluj majdatã aštijut k osã fičec istje stvarurj. Jel azãs: ‘Osã trimjet la jej p prorokurlje š p apostoli, a jej p njeki d jej osã muarje, a p alcã osã putirjaskã.’ 50 Daja Dimizov ku prava aluj osã smatirjaskã k je dãvinã lumja ãn asta vrijamje d tuatã muartje alu prorokurluj karje lumja lja umurãt d kãnd je pãmãntu. 51 Dimizov osã lji osudjaskã d muartje alu tot proroku, dãla Abel pãnla Zaharija, p karje la umurãt ãn Hram ãntrã svetište š žrtvenik. Istina je, Dimizov osã lji kaznjaskã p lumja ãn asta vrijamje! 52 Grjev vuavã, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj ištjec kašã omu karje askuns ključu alu ušãj d cara alu Dimizov. Sãngurj nu untrãc ãn cara alu Dimizov š nu dác nič alu ãlja karje katã s untrje.” 53 Kãnd Isusu apljikat dãn kasã alu farizej, učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji ančiput ku nikižala s navaljaskã p jel š azahťjevit s odgovorjaskã p multã vorbje. 54 Jej pokuša s la pučje ãn zamkã ãn nješto će aputja s zãkã s l puatã s l optužaskã.

12 Maj mult š maj mult lumje anastavit s vije la Isusu. Lja fost atãta k gaza unij pisti alc. Maj datã njego će osã rubjaskã alu lumje, Isusu arubit alu učenikurlje aluj: “Pãžãcãvã d farizeji. Ku duavje trje fãlč jaštje š utjecaju alor s proširjaštje ãntrã lumje kašã germa karje s proširjaštje ãn mãlaj. Pãžãcãvã s nu fic kašã jej ku trje fãlč. 2 Vinje vrijamja kãnd

tot čije skuns osã fije otkrivot š tot čije tajna osã sa audã pãnglã toc. 3 Da, ãn zuvaja će god njeko azãš ãn tamã osã saudã la luminã š tot će njeko ašãpit ãn sobã kisã osã razglasaštje p krov s audã toc! 4 Ortači ajmje, punjec binje urjajke. Na vjec frikã d lumje. Jej puatje s umarã samo tjela, ali đãpã aja vuavã nu puatje nimika maj rov s fakã! 5 Njego osã vu pokazaskã d činje trjebje sa vjec frikã: avjec frikã d Dimizov karje p voj puatje s vu muarje, š atunča p voj s arunče ãn pakao. Da, d jel avjec frikã! (Geenna 9:1067) 6 Voj štijic k činč vracacurj s vindje samo d doj novčičurj. Ali Dimizov nu mujtã p ničunu d jej. 7 Voj štijec k aluj vridic maj mult njego multje vracacurj. Dimizov štije čak š kãt avjec pãr p kap. Daja na vjec frikã! 8 Istina je, tot ãla karje aiča p pãmãnt la intja alu lumje priznajaštje k mije pripadnjaštje, š d jel jo, Bijatu alu Omuluj, la intja alu anđelilor alu Dimizov osã priznajesk k jel pripadnjaštje mije. 9 Tot ãla karje aiča p pãmãnt la intja alu lumje s odriknještje k mije pripadnjaštje, osã m odriknjesk la intja alu anđelilor alu Dimizov k jel pripadnjaštje mije. 10 Ipak tot ãla karje rubjaštje pãntruv minje, Bijatu alu Omuluj, puatje s oprostjaskã. A alu ãla karje uvridjaštje p Sufletu alu Svãntuluj nusã oprostjaštje. 11 Kãnd jed aduče p voj la sud ãn sinagogã, la intja alu vladaruluj š la vlast, nu vu sikiric će s zãčec vuavã ãn obranã 12 daja će p voj Sufletu alu Svãntuluj ãn ãla tren osã ãnvacã će s zãčec.” 13 Unu om dãn atãta lumje azãs alu Isusuluj: “Učiteljulje, zi alu fratimjov s podiljaskã ku minje imanja karje adobidit će tatimjov nja lãsat.” 14 Isusu ja zãs: “Omulje, činje p minje ma pus s sudjesk š s podiljesk ãntrã voj?” 15 Atunča azãs alu toc: “Pãžãcãvã š nu dopustic alu bilo d karje lakumije s utrã ãn inima avuastrã, k život nu s sastajaštje ãn aja će posjeduještj.” 16 Atunča Isusu arubit asta vorbã: “Alu unu bogataš binje arodit pãmãntu. 17 Bogatašu agãndit: ‘Nu štiov će s fak daja će nam nič u lok atãta d marje s sprimjesk tot će ma rodit.’ 18 Atunča azãs: ‘Štiov! Dubor p skladištijle abãtrnje š osã fak maj marje š ãnklo osã puj š gruvu š tuatã imovina amja.’ 19 Atunča osã zãk sãngur mije: ‘Jakã, am ãn skladištje zalihẽ d još multje aj. Akuma m odmurjesk, mãlãnk, bjav š m veseljesk!’ 20 Ali Dimizov ja zãs: ‘Omulje tu karje naj mincã! Još d sarã osã c jav sufletu alu tov. Atunča alu činje s pripadnjaskã tot aja čaj strãns d tinje?’ 21 Omu karje narje mincã je ãla karje strãnde bugacija p pãmãnt, a nuje bugat ãn vojki alu Dimizov.” 22 Atunča Isusu azãs alu učenikurlje aluj: “Daja vu zãk: Nu brinicãvã š na vjec frikã kum s preživic, će s mãnkãc, nič kum s ãnviljic tjala avuastrã, će s ãnbrkãc! 23 K životu maj važniji d mãnkarje, š tjela

d cualje. 24 Ujtacävã la gavranurj! Nit sijaštje, nit adunã, nit arje skladištje nit kolibã. A Dimizov ipak s pobrinjaštje d jej. A voj vridic maj mult alu Dimizov d pujurj! 25 Puatje njeko d voj aša çe s brinjaštje s produžaskã životu čak š unu sat? 26 Daja çe nu putjec s fičec nič aša mikã stvar, dãče vu brinic d bilo čaja? 27 Ujtacävã la frorj ân polje kum krjaštje! Nu s mučaštje aša s fakã cualje. A ipak nič caru Salomon karje afost maj bugat š maj capãn caru ân Izrael na fost ânbrkat aša mãndru kašã unu d fruarjasta. 28 Atunča akã Dimizov aša ânbrakã frorji karje krjaštje ân polje karje jaštje astãž, a već minje s arunkã ân fok, dali s nu vrja još maj mult s pobrinjaskã d voj? Voj lumjo karje aša d pucãn kriđec! 29 Nu kãtãc çe osã mãnkãc š çe osã bjec š nu vu uznemiric d aja. 30 K Tata alu vostru ân čerj štije k tot asta vuavã trjebje. Nu fic kašã lumja alu pãmãntusta karje samo aja katã. 31 Njeko prvo kãtãc cara alu Dimizov š Dimizov osã vu dja aja çe vuavã trjebje. 32 Navja frikã, amikã stada, k Tata alu vostru ân čerj vrja s vu dja bugucija alu cara aluj. 33 Vinjđec aja çe avjec š banj dãc alu lumje karje narje nimik! Akã aja fičec, osã avjec pravo bugucije p čerj karje nikad nusã fije purdut. Aja je kašã k avjec saku ku banji karje nikad nusã ajbje rupã ân ja. P čerj nuje lupovj karje vuavã afura stvarurlje š nuje gãgj karje amãnka cualijlje avuaštje. 34 Inima avuastrã uvijek osã fije ãnklo undje je bugucija avuastrã." 35 Isusu azã: "Uvjek fic spremic, kašã argatu karje ânbrkat ân radne cualje aluj š alu činje je lumina prinsã tuatã nuaptja. 36 Da, fic kašã argatu karje štjaptã p gospodaru aluj karje apljikat ân svatovj š kãnd gospodaru ažundje akasã š batje la ušã, odma diškidje ušã. 37 Blago alu ãlja argac karje je spremic s aštjaptã ântručala alu gospodaruluj k jel osã lji nagradjaskã. Istina je zãk vuavã, gospodaru osã ânbračje cualijlje alu argatuluj, osã lji zãče s šagã la astal š sãngur osã lji poslužaskã. 38 Blago alu ãlja argac karje je spremic š aštjaptã ântručala alu gospodaruluj, čak š akã jel vinje ân ponoč ili maj ãnklo. 39 Ân asta putjec s fic sigurni: Akã gazda alu kasãj štija kãnd vinje lupovu, na dopustja alu lopovuluj s provaljaskã ân kasa aluj. 40 Fic š voj stalno pripremic daja çe jo, Bijatu alu Omuluj, osã viuv kãnd voj numã očekujic." 41 Petar antribat: "Domnulje, arubit tu asta vorbã nuavã alu učenikulor ili alu toc?" 42 Domnu Isusu ja zã: "P činje gãndic k gospodaru osã puje s upravljaskã ku altje argac ân kasa aluj š s lji nahranjaskã ân bunã vrijeme? Aja je argatu p karje gospodaru smatjaštje k je vjeran š mudar, dali nuje? 43 Blago alu argatula p karje gospodaru, kãnd s ãnturča akas, s gãsaskã k

vjerno š mudro upravljit ku altje argac, k gospodaru osã nagradjaskã p jel! 44 Da, istina je k postavljaštje p argatu s upravljaskã ku tuatã imanja aluj. 45 Ali çe osã fije akã argatula gãndjaštje: 'Gospodaru sa zadržãt p drum š nusã ãntuarčje d mult', š ančiput s batã p argacã š p argatilje, mult mãlãnkã š bja š s ãmbatã? 46 Atunča gospodaru alu argatula osã vije ân zuvã ân karje jel nu l očkuja š ân vrijeme karje jel nu štije. Gospodaru osã l taje p komadurj š osã l trimjatje ãnklo undje mora s pljače toc karje nu krjadje. 47 Argatula karje aštijut čã čiruc gospodaru, ali nu sa pripremit d vinjala aluj š na fukut aja çe gospodaru azãs, osã fije luvit ku multje udaracurj. 48 A argatula, karje na štijut aja çe gospodaru avrut, a afukut nješto d čaja azaslužãt bãtaje osã fije luvit ku pucãn udaracurj. Dãla tot ãla alu činje Dimizov mult adat, Dimizov dãla jel osã katã mult. Dãla tot ãla alu činje Dimizov mult apovjerit, Dimizov dãla jel osã čarje mult." 49 Atunča Isusu azã: "Avinjit s aduk sudu alu Dimizov p pãmãnt, kašã foku. Mult vrjauv s fije već aprinsã. 50 Mora s trjek vrijeme d marje patjalã š nimika nu m spričãštje pãnd god nu završa asta vrijeme d patjalã! 51 Voj gãndic k amvinjit s aduk miru p pãmãnt? Nipošto! Njeko, istina je amvinjit s aduk podjelã ântrã lumje. 52 Pãnd akuma, akã ân una kašã jaštje činč lumje, osã podiljaskã unu pãntruv altu. Doj osã fije ku minje, a trje osã fije pãntruv minje. 53 Članurlje alu familijje osã podiljaskã unji pãntruv alc. Tata osã fije pãntruv bijat š bijatu osã fije pãntruv tatã, mama pãntruv fatã š fata pãntruv mamã, suakra pãntruv norã š nora pãntruv suakra." 54 Atunča Isusu arubit alu mulc lumje: "Kãnd opazãc k d zapad dãla more s nakupjaštje njegri oblakurj, odma zãčec: 'Osã fije nevrijeme', š jaštje. 55 A kãnd sufflã vãntu dãla jug voj zãčec: 'Osã fije zãpuk!' š jaštje zãpuk. 56 Lumjo ku duavã licje! Putjec s ujtac pãnglã voj çe s dogodjaštje p pãmãnt š p čerj š s protumačic znakurlje karje ãnklo s vjadje. Dãče atunča nu putjec s protumačic dogodaurlje karje promatric aštja zuvje kãnd sãnt jo ku voj? 57 Š dãče nu putjec s prepoznajic čije binje d fukut? 58 Pãnd ku omu karje pãntruv tinje plječ la sud, pokušaštje, majdatã njeko çe s fije kasno, s t dogovorješt ku jel. Akã aja nu fač, jel osã vu prisiljaskã s stãc la intja alu sudaculuj, sudacu osã t sudjaskã š t predajaštje la izvršitelj, a jel osã ta runče ân kisuarje. 59 Istina je: nusã ješ d ãnklo pãnd god nu isplatja tuatã datorija ata, pãnla zadnja kovanicã."

13 Ân vrijeme aja avinjit la Isusu njeki om karje ja rubit k rimski upravitelju Pilat anaredit p njeka lumje d regija Galileja s lji muarã pãnd duča žrtvã ân

Hram ăn Jeruzalem. 2 A Isusu lja zăs: "Dal găndic k lumja d regija Galileja aša afost umurăc daja ăa fost grešni maj mult d toc alcă lumje ăn regija Galileja? 3 Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dăla grešală, š voj isto osă propanic! 4 Š ăe găndic d ăštja optsprjače p karje sa duburăt kula ăn Siloam ăn Jeruzalem š lja murăt? Dal găndic k afost grešni maj mult d toc alcă lumja ăn Jeruzalem? 5 Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dăla grešală, š voj isto osă propanic!" 6 Atunča Isusu lji rubjaštje asta vorbă: "Njeki om avut smokvă karje asadit ăn vinograd aluj. Vinja ăn tot anu s vjadje dal arodit, ali na găsăt p ja ničuna smokvă. 7 Azăs atunča alu omu karje s pobrinjaštje d vinograd: 'Jakă već trje aj viuv s vjed dal jaštje plod p smokvasta, ali nu l găsăšk. Tajoj. Dăce s iscrpjkăšk pămăntu?' 8 A omula azăs: 'Gospodarulje, las još u an. Osă surp š osă puj păngl j gnoju. 9 Akă aja fiča la anu, možda osă rudjăškă smokva. Akă nu, atunča osă utaj d tinje.'" 10 Isusu una sămbătă ănvăca ăn sinagogă. 11 Jakă, afost ănklo una mujarje ăn karje afost optsprjače aj suffijetu alu rov karje ufiča bulnavă. Afost grbavă š nikako na putut s s ispravljăškă. 12 Kănd Isusu avizut p ja, akimato la jel š ja zăs: "Mujarje, oslobodită ješt d bualasta!" 13 Atunča apus mănile aluj p ja. Mujarja dăturdată sa ispravit š ănčiput s slavjăškă p Dimizov. 14 Omu karje vudjaštje sinagoga sa nikăžăt. Agăndit k Isusu prekršaštje zakonu alu Mojsije daja ăe likuja ăn sămbătă. Š azăs alu naroduluj: "Šasă zălje ăn duminikă zakonu alu nostru dopustjaštje s lukrizăm. ăn zuviljalja vinjic s likujic, a nu sămbătă!" 15 Domnu Isusu ja zăs: "Voj lumjo karje avjec duavă licje! Š voj lukrizăc sămbătă. Toc voj dizljigăc ăn sămbătă p volu ili p magariacu š l skutjec dăn štală la apă s bja, dal nu?" 16 Asta mujarje karje je sămănca alu Abraham karje Sotona acănăto ljiगतă optsprjače d aj. Dal stvarno găndic k na atribut s fije dizljigată ăn sămbătă dăla asta buală ku karje irja ljiगतă?" 17 P vorbilje alu Isusuluj, sa posramit toc dušmani aluj, a toc alcă sa radujit d ădurj karje afukut Isusu. 18 Isusu azăs: "Kum izglijdjaštje cara alu Dimizov? Ku ăaja s ju usporidjesk? 19 Cara alu Dimizov je kašă sămănca mikă alu gorušice karje omu asadit ăn baštjava aluj. Aja kraštje marje kašă ljemnu š puji vinje s gnizdjaštje ăn krači aluj." 20 Jar antribat: "Ku ăaja s ju usporidjesk cara alu Dimizov? 21 Aja je kašă germa karje mujarja alato š amišăto ăn marje količină d pjelm pând tot zolu nu sa drikă." 22 Isusu putuja ăn Jeruzalem. Pând triča p trgruj š p saturj š p drum ănvăca, 23 njeko la antribat: "Domnulje, dal Dimizov samo osă spasăškă pucăn lumje dăla sud?" Isusu azăs: 24 "Cara alu Dimizov je kašă kasa karje arje

ušă strămtă. Trudicăvă s untrăc p ja. Istina je, mult lumje vrja s untrje, ali nusă puată. 25 Kănd toc azuns š gospodaru sa skulat š ankis uša, nusă kutizăc s untrăc. Atunča osă stăc afar š osă bătjec la ušă. Osă zăčec: 'Domnulje, diškidje nuavă!' A jel osă zăkă: 'Nu štuiuv ăinje ištjec š dundje vinjic.' 26 Atunča osă rubic: 'Noj ku tinje amănkat š abut, š tu nji ănvăcay p trgrurje alji noštri!' 27 A jel vuavă osă zăkă: 'Nu štuiuv ăinje ištjec š dundje vinjic. Fudic dăla minje, toc voj lumjo karje fičec rov!' 28 ănklo osă plăndec š osă škrjijic d dinc ăn tugă kănd vidjec p Abraham, p Izak š p Jakov š p toc prorokurlje la gozbă ăn cara alu Dimizov, k voj săngurj afost putiric. 29 Š osă vije lumja d tuatje părc alu pămăntuluj, ăak š ălja karje nuje Židovj, š osă mălănče la gozbă ăn cara alu Dimizov. 30 Jakă njeki karje akuma s smatrujaštje k je maj mič osă fije atunča maj marje, a njeki karje akuma s smatrujaštje k je maj marje osă fije atunča maj mič." 31 ăn vrijamaja, kănd Isusu azavršăt ku vorba, avinjit la jel njeki farizeji š azăs alu Isusuluj: "Fudă da iča daja ăe Herod vrja s t muarje!" 32 A Isusu lja zăs: "Fudic š zăčec alu aja lukavăj lisicăj: 'Jakă, jo osă putirjesk p suffijeti alji rov š likujăškă astăz š mănje š aldă trje zălje osă dovršăšk lukru alu mjov.' 33 Da, astăz, mănje š dăpă mănje mora s nastavjesk p drum. Dali nuje aja ăn Jeruzalem undje umuară p tot proroku? Kum aputja s mor bilo undje altu? 34 O Jeruzaleme, o Jeruzaleme, tu karje umorj p prorokurlje š umorj ku buluvani p ălja karje Dimizov atrimjes la tinjel! Kăt vorj avrut s străng p lumja ata kum kloca sakupljaštje p puji š punje dusu ja, ali tu nu ma dat! 35 Dimizov osă napustjăškă p tinje. Istina je, nu maj m vjez više tot pând nu vinje vrijamja pând god nu zăčec: 'Blagoslovit ăla p karje Domnu atrimjes!'"

14 ăn una sămbătă Isusu avinjit ăn kasa la nu vođe alu farizejulor s mălănče. Toc karje afost ăn kasă s ujta s vjadă ăe Isusu osă fakă. 2 Jakă, la intja alu Isusuluj irja njeki om karje avut apă ăn jel. 3 Isusu antribat p farizeji š p učitelji alu zakonu alu Mojsije: "Dopustjaštje zakonu s s likujăškă ăn sămbătă ili nu?" 4 Jej atikut. Š Isusu apus măna p omu karje bulnav, la likujit š ja zăs: "Poc s plječ." 5 A alor azăs: "Akă bijatu alu vostru ili volu kadje ăn puc ăn sămbătă, dal nusă l skutjec? Sigurno odma osă l skutjec, š akă je sămbătă!" 6 Jej na vut p aja ăe s zăkă. 7 Pând Isusu afost ačija, avizut k gostjamja d jej avrut s kuljadje maj bunj lokurj la domačin. Daja Isusu lja spus asta vorbă: 8 "Kănd njeko t kjamă la nută, nu la maj bun lok la gozbă. ăe akă je kimat njeko maj văžniji d tinje? 9 ăla karje ta kimat p tinje š

p jel osä vije s c zäkä: 'Skual š las loku alu omusta!' Atunča mora s t skolj š s plječ la zadnji lok š osä fi sramotit. 10 Känd t njeko kjamä nu la maj bun lok la gozbä, njego ja zadnji lok. Atunča känd äla karje ta kimat t vidja, osä vije s c zäkä cije: 'Ortakulje, vinä š šäz la maj bun lok.' Aša osä primještj čast la tuatä lumja karje je la gozbä. 11 Činje p jel sängur adrikä, osä fije ponizät, a äla karje sängur p jel ponizaštje osä fije adrikat." 12 Atunča Isusu azäs alu farizeju p karje la kimat: "Känd kjem p gostjamja la ručak ili la vičerä, nu kima samo p ortaci alji tej, p fracä, p familija nič komšiji alji bugac, k š jej p tinje osä kjamä š aša c äntuarče zajamu. 13 Njego känd fač gozbä kjamä š p lumja karje je särač, invalidj, p älja karje nu puatje s umblje š p lumja vuarbä 14 karje nu puatje s t kjamje la gozbä s c äntuarkä zajamu. Atunča osä fi zaista blagoslovit, k Dimizov osä c äntuarkä zajamu, la zuvä karje vinje s uskrisnjaskä toc pravedni lumje dälä morc." 15 Känd unu dälä alcä gostjamje karje afost la astal ku Isusu auzät kum Isusu asta arubit, jel azäs: "Blago alu tot äla karje osä mälnäč la gozbä än cara alu Dimizov!" 16 Isusu ja zäs: "Njeki om afukut marje gozbä š akimat p mulc lumje. 17 Känd vičera afost sprimitä, atrimjes p argatu aluj s zäkä alu gostjamje p karje akimat: 'Tot je gata. Vinjic!' 18 Ali tot äla ančiput s zäkä k nu puatje s vije. Unu azäs alu argatuluj: 'Amkumprat njeka njivä š mora s pljek jar s m ujt. Märog d tinje, oprostjaštjem.' 19 Altu azäs alu argatuluj: 'Amkumprat činč parurj d volurj š pljek s vjed kum orjaštje. Märog d tinje, oprostjaštjem.' 20 Aldä trje azäs alu argatuluj: 'Akuma ma surat, š daja nu pot s viuv.' 21 Argatu sa tors š arubit alu gospodaru aluj aja če jej azäs. Gospodaru p aja sa nikäžät š azäs alu argatuluj: 'Fuđ odma p lardj š p uskje ulic än tot trgu š duj aiča p särači š p invalidj, p lumja vuarbä, š p älja karje nu puatje s umblje.' 22 Känd aša afukut, argatu azäs: 'Gospodarulje, amfukut aja če zapovjedit tu š jaštje još lok.' 23 Azäs gospodaru alu argatu aluj: 'Fuđ afar dän trg š katä p drumurj š p stazje š natirjaštjlje s vije s m napunjaskä kasa. 24 Istina je ničunu d älja prvi p karje akimat nusä mälnäč nimika d gozba amjal!" 25 Pänd Isusu anastavit drumu aluj än Jeruzalem, la sljedit jako multä lumje. Isusu sa okrinat š azäs alor: 26 "Akä njeko vrja s m sljedjaskä, nu puatje s fije učeniku alu mjov akä vrja bilo p činje maj mult njego p minje. Än usporedbä ku ljubavu aluj kätri minje, jel mora s mrzaskä š p tatusov, p mumusa, p mujarja, p kupi, š p fracä, p surorilje, čak š p životu aluj. 27 Činje nu ja kruča aluj š nu pljakä däpä minje, nu puatje s fije učeniku alu mjov. 28 Akä njeko dälä voj vrja s

sagradještj kulä, nusä šäz prvo š s procinještj kät kuštjaštje s vjadä arje dästul banj s u završaskä? 29 Inače možda osä c nistanjaskä banj däpä aja če završäštj samo temelju, a atunča toc karje aja vjadje osä rääd d tinje. 30 Osä zäkä: 'Ästa om ančiput s gradjaskä, a na putut s završaskä!' 31 Isto aša, dal vrja bilo karje car s krinjaskä än rat ku altu car, akä na gändit dal puatje s pobidjaskä? Dal prvo nusä s sastajaskä ku savjetnici aluj š s rubjaskä ku jel dal puatje ku aluj zjače mij d vuastje s savladjaskä p äla karje p jel vinje ku duaväzäč mij d vuastje? 32 A akä shvatjaštje k nusä puatä s pobidjaskä p altu car, osä trimjatä p poslanikurlje la dušmanu aluj pänd je još maj däpartje. Osä änrjabje p altu car če vrja dälä jel s puatä s fije miru änrä jej. 33 Isto aša, gändic d cjenä s m sljedic. Nimilja dälä voj nu puatje s fije učeniku alu mjov, akä nu lasä tot če arje. 34 Älja karje je uistinu učenikurlje alji mjeje je kašä sarja. Sarja je bunä, ali akä apurdut okusu, če osä fač jar s fije bunä? 35 Sarja karje apurdut okusu aluj s izbacaštje. Aja nuje bun d pämänt, a nuje bun čak š d hrpä d biljigarj. Toc činje arje urjekj s audä, trjebje s puje urjajke š s razumjaskä!"

15 Zuviljaštja mulc carinikurj š alcä grešnikurj vinje la Isusu kum apunja urjajke la änväcala aluj. 2 Daja farizeji š učitelj d zakonu alu Mojsije prigovorja: "Isusu s družastje ku grešnikurlje! Čak š mälnäč ku je!" 3 Isusu d aja arubit asta vorbä: 4 "Akä njeko dälä voj arje usutä d voj š pjardje una dälä vuaje, če osä fakä? Dal nu lasä nuaväzäč š nuavä p pjanä š s pljače s ukatje š p aja una karje apurduto pänd nu ugäsaštje? 5 Sigurno! Š känd ugäsaštje, upunje p umirje tot vjasäl 6 š aduč akas. Atunča kjamä p ortaci š p komšiji š lji zäče: 'Veseljčävä ku minje! Angäsät p vuaja karje sa purdut!' 7 Istina je k p čerj isto s fije maj mult radost d unu grešnik karje s okrinjaštje dälä grešälä njego d nuaväzäč š nuavä lumje karje je pravedni š već sa okrinat la Dimizov." 8 Atunča Isusu azäs: "Takoder, akä njeka mujarje arje zjače kovanic d arđint š una pjardje, če osä fakä? Dal nu prindje lampa, s mätarä kasa š s ukatje binje? 9 Sigurno! Š känd ugäsaštje, kjamä p prijateljilje š p komšinicilje š zäče: 'Veseljčävä ku minje! Angäsät banji karje apurdut!' 10 Istina je, isto aša, Dimizov š andelurlje aluj s raduajaštje d unu grešnik karje s okrinjaštje la Dimizov." 11 Atunča Isusu arubit asta vorbä: "Afost unu om karje avut doj fičorj. 12 Fičoru alu tänäř azäs alu tatusov: 'Tato, vrjavu talu alu mjov d imanja ata akuma majdatä če osä morj.' Aša tata apodjelit imanja, a alu maj tänäř fičor adat talu aluj. 13 Känd

atrikut duavä trje zälje fičoru alu tänär avindut tot, apljikat dän kasä, š apljikat dāpartje ān alta državā š ānklo atrijt frzdā minc š rasipja tuatje banji p jel. 14 Kānd apotrošāt tuatje banji aluj, ān pāmāntula karje irja afost marje fuamje š na vut če s mālānčje. 15 Aša apljikat š sa zaposlit la unu om karje afost stanovniku alu pāmāntula p karje atrimjes ān pijanā s pāzaskā porči. 16 Jel afost atāta flāmānd k avrut čak s mālānčje mānkarja ku karje s rānjaštje porči, ali nimilja nu ja dat. 17 Kānd fičoru alu tänār napokon ashvaiti ča fukut, agāndit: Toc radniči karje lukrjazā d tatimjov arje mānkarje maj mult njego čije dosta d mānkat, a jo aiča mor d fuamje! 18 Māduk da iča, pljek la tatimjov š osā ji zāk: 'Tato, ampogrešāt pāntruv Dimizov š pāntruv tinje. 19 Nu sānt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov. Mārog d tinje, primjaštīmā s lukrjez la tinje ka radniku alu tov.' 20 Apljikat d lokula š sa dus la tatusov. Kānd još irja d partje, tatusov la vizut sa žalostit, adat fuga la jel, la zagrlit š la surutat. 21 Azās bijatu: 'Tato, ampogrešāt pāntruv Dimizov š pāntruv tinje! Nu sānt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov.' 22 Ali tata azās alu argacā aluj: 'Majdatā dučec aljina, aja karje maj māndrā, š l brkāčāje! Punjec aluj injelu p mānā š sandaljilje p pičuare! 23 Š dučec maj bun mjel. Tājecālāj s priredim gozbā š s nji veselim. 24 Daja če āsta bijatu alu mjov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gāsāt! Š ančiput s s veseljaskā. 25 D vrijamaja fičoru maj bātār alukrizat ān polje. Kānd sa tors dān polje š avinjit aupruapje la kasā, auzāt k nontru kāntā š žuoak. 26 Akimat la jel p unu d argat s āntrjabej če s dogodjaštje aja. 27 Argatu ja zās: 'C sa tors fratutov. Tatutov adat s tijem maj bun mjel s proslavjaskā če nuavā sa tors bijatu viuv š zdravān.' 28 Ali maj bātār fičor sa nikāžāt š aodbit s untrje ān kasā. Aša tatusov aišāt afar s s ruadje mult d jel s utrā ān kasā. 29 A fičoru ja zās: 'Jakā, jo atāta aj c služāšk š nikad na odbit s fak aja če maj zās, ali mije nikad nu madat čak š krapā d gozba amikā ku ortači alji mjej. 30 Ali kānd sa tors āsta bijatu alu tov karje ku prostitutkilje arasipit imanja ata, a tu adat s taje maj bun mjel š apriridit gozba d jel!' 31 Tatusov ja zās: 'Fičoru alu mjov, tu ješt stalno ku minje. Tot če am pripadnjaštje cije. 32 Ali trjebje s proslavim š s nji radujim daja če āsta fratutov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gāsāt!'"

16 Isusu arubit alu učenikolor asta vorbā: "Afost unu om karje irja bugat š avut om karje upravlja ku bugucija aluj. Una zuvā njeko azās alu bogatašuluj kum upravitelju rasipjaštje imanja aluj. 2 Bogatašu akimat la jel p omula karje upravljaštje ku imanja

aluj š ja zās: 'Kum aputut aja s mi fač? Nu poc više s upravljēštj ku bugacija amja. Pripremaštje papirulje ān karje skrij tuatā imanja amja š činje če dugujaštje.' 3 Upravitelju p aja azās sāngur aluj: 'Gospodaru osā m lasā. Kum akuma osā priživjesk? Nu sānt capān s surp, š m rušānje s prosāsk.' 4 Štiuv če osā fak kānd gospodaru m lāsa, osā fak aša k lumja osā m primjaskā ān kasā alor š s pobrinjaskā d minje. 5 Atunča akimat unu kāti unu p dužnikurlje alu gospodaruluj. P prvi antribat: 'Kāt ješt datorj alu gospodaru alu mjov?' 6 Dužniku ja zās: 'Usutā d bātojurj d ulje.' Upravitelju ja zās: 'Jakā računū p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š majdatā skrije još unu račun. Prolinjaštje iznosu karje duguještj p činzāč.' 7 Atunča upravitelju p altu antribat: 'Kāt ješt tu datorj?' Dužniku ja zās: 'Usutā d košarje d gruv.' Upravitelju ja zās: 'Jakā računū p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š majdatā skrije još unu račun. Prolinjaštje iznosu karje duguještj p optzāč.' 8 Kānd gospodaru auzāt aja ča fukut nepošteni upravitelju, la pohvalit ča fost aša d snalažljiv. Iстина je k lumja p pāmāntusta jaštje mult snalažljivi pānd s pripremaštje d životu alor ān pāmāntusta. Jej jaštje maj mult snalažjivi dāla lumje karje trijaštje ān luminā pānd s pripremaštje d životu alor p pāmānt karje vinje. (aiōn g165) 9 Aša punjec binje urjake: Koristic bugacija alu pāmāntusta s ažuātāc alu alcilor š steknic ortačj ān čerj. Atunča kānd osā fic morc š lāsāc bugacija alu pāmāntusta, osā primjaskā p voj ān vječna kasā. (aiōnios g166) 10 Činje god je vjeran ān mič stvarurj, osā fije vjeran š ān maj marj stvarurj, ān mič stvarurj, osā fije nepošten š ān maj marj stvarurj. 11 Akā nu ištjec vjerni ān bugacija alu pāmāntusta, činje osā vu dja bugacije p čerj? 12 Š akā vuavā nu puatje s povirjaskā aja če pripadnjaštje alu njeko altuluj, činje osā vu dja aja če vuavā osā pripadnjaskā? 13 Ničunu argat nu puatje s služaskā p doj gospodarurj. P unu osā mrzaskā, a p altu osā vrja, ili alu unu osā fije vjeran, a p altu osā prezirjaskā. Nu putjec s služāc š alu Dimizov š alu bugacije." 14 Farizeji, karje avrut banji, la tot asta apus urjake š sa ljiगत d Isusu. 15 Atunča Isusu lja zās: "Voj la intja alu lumjej fičec k ištjec pravedni, ali Dimizov kunaštje inimilje alji vuaštje. Aja če lumja smatjaštje k je bun, aja Dimizov smatjaštje k nu vridjaštje nimika." 16 "Pānla vrijamjaja kānd avinjit Ivan karje bātjzā, Dimizov arātat planu aluj pisti Zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje askris. Da tunča noj rubim Bunā vorbā d cara alu Dimizov š nagovorim tuatā lumje s untrje ān jel. 17 Tot čije skris ān Zakon osā

s bja, s s ǎnsuarje š s miritje, tot pǎnla zuvǎ kǎnd Noa auntrat ǎn marje brod. A atunča avinjit potopu š p toc lja uništít karje na fost ǎn marje brod. 28 Š isto aša kum afost ǎn zuvilje kǎnd Lot afost viuv: lumja ǎn asta regija kašǎ uvjek nastavja s mǎlǎnče š s bja, s kumprije š s vindǎ, s obradjaskǎ pǎmǎntu š s gradjaskǎ. 29 Ali ǎn zuvaja kǎnd Lot aišǎt dǎn trg Sodoma ǎn karje atrijit, atunča dǎn čerj foku ku buluvanji karje ardje akǎzut ka pluaja p jej š amurǎt p tuatǎ lumja ǎn aja regija. 30 Isto aša osǎ fiije š ǎn zuvǎ kǎnd osǎ m pojavjesk jo, Bijatu alu Omuluj. 31 Činje god ǎn zuvaja p krovu alu kasǎj, a stvarulje alor je ǎn nontru, s nu s dja ǎn zos ǎn kasǎ la stvarulj aluj! Činje god s gǎsaštje ǎn pijanǎ, s nu s ǎntuarǎk ǎndrǎt s ja stvarulje aluj! 32 Dǎcǎvǎ d gǎnd če sa dogodit kǎnd mujarja alu Lot sa ujtat ǎndrǎt ǎn Sodoma š apoginjit! 33 Činje god pokušaštje s pǎzaskǎ životu aluj, osǎ l pjargǎ, a činje god spreman s lasǎ životu aluj, osǎ l pǎzaskǎ. 34 Istina je, ǎn nuaptaja kǎnd osǎ m pojavjesk, doj lumje karje s skulkǎ ǎn isti pat, p unu osǎ ja, a p altu osǎ l lasǎ. 35 Dǎla duavǎ mujerj karje zajedno ǎn mlin mačinǎ, p una osǎ ja, a p alta osǎ l lasǎ. 37 Učenikurlje aluj l ǎntrjabǎ: "Domnulje, undje asta osǎ fiije?" Isusu lji zǎče: "Undje zǎče lumja muartǎ, ǎnklo s sakupjaštje lešinari."

18 Isusu rubja alu učenikurlje aluj asta vorbǎ s lji ǎnvačǎ kum trjebje uvjek s s ruagǎ š nikad s nu odustanjaskǎ: 2 "Irja ǎn njeiki trg unu sudac. Nič k irja aluj frikǎ d Dimizov nič ka marit d lumje. 3 A ǎn trgula irja š njeka udovicǎ karje stalno vinja la jel š s ruga d jel: 'Adǎm pravdǎ pǎntruv dušmanu alu mjoj!' 4 Sudacu d mult na marit d aja, ali napokon agǎndit: 'Š akǎ numi frikǎ d Dimizov š nu marjesk d lumje, 5 osǎ dauv pravdǎ alu asta udovicǎ daja če m stalno zmítaštje, s nu vije stalno s m dosadjaskǎ!'" 6 Zǎče Domnu Isusu: "ǎsta sudac irja nepravedan, ali obratic pažnja p aja če jel ipak aodlučit! 7 Dali nusǎ dja Dimizov pravdǎ alu lumja aluj karje akuljes š karje zuva š nuaptja plǎnde la jel? Dali Dimizov osǎ odgodjaskǎ s lja žutǎ? 8 Istina je, ǎnripǎ Dimizov osǎ lji dja pravdǎ. Ali kǎnd jo, Bijatu alu Omuluj, mǎtork p pǎmǎnt, dal osǎ gǎšǎsk p lumje karje aša krjadje ǎn Dimizov?" 9 Isusu rubja asta vorbǎ alu lumjej karje s uzdja ǎn jej k je pravedni, š gǎndja k je maj bunj d alcǎ: 10 "Doj lumje avinjit ǎn Hram s s ruadje. Unu afost farizej karje lumja l poštujǎ, a altu om irja carinik karje lumja l mrǎza. 11 Farizeju astat š sa rugat d jel: 'Dimizovulje, fala cije če nu sǎnt kašǎ alcǎ lumje: lopovj, ǎštja karje nuje pravedni kǎtri lumje, preljubnikurj ili kašǎ carinikusta. 12 Dadavorj

ǎn duminikǎ pustjesk š d tot če stiknjesk zdauv cije unu tal.' 13 A cariniku astat maj d partje š nu sa osudit s s ujtje ǎn čerj. Jel tuguja š s bǎtja ǎn tjept š rubja: 'Dimizovulje, smilujaštje miije karje sǎnt om rov!' 14 Istina je, Dimizov afost zadovoljan ku rugala alu poreznikuluj š da tunča Dimizov la smatrit k je bun om. Ali p farizeju, Dimizov la smatrit k nuje bun om. K činje p jel sǎngur adrikǎ, Dimizov osǎ l ponizaskǎ, a činje p jel sǎngur ponizaštje, Dimizov osǎ l adrikǎ." 15 Jej duča alu Isusuluj š maj mič kupi s puje mǎna p jej š sa rugat s lji blagoslovjaskǎ Dimizov. Kǎnd učenikurlje aja opazǎt, jej lja zabranit s adukǎ kupi. 16 Ali Isusu avrut s vije kupi š zǎče: "Lǎšǎc kupi s vije la minje š nu lji putiric k cara alu Dimizovuluj pripadnjaštje alu ǎlja karje kašǎ kupištja! 17 Istina je zǎk uvavǎ, akǎ njeko vrja s primjaskǎ cara alu Dimizovuluj jel mora s postanjaskǎ kašǎ kupilu. Inače nikad nusǎ untrje ǎn jel!" 18 Njeiki poglavar ǎntrjabǎ p Isusu: "Učiteljulje alu bun, če mora s fakǎ s primjesk vječni život ku Dimizov?" (aiōnios g166) 19 Isusu l ǎntrjabǎ: "Dǎče m kjem k sǎnt bun? Bun je samo Dimizov. 20 Zakonu alu Mojsije šti: 'Nu fiča preljub', 'Nu umura', 'Nu fura', 'Nu optužuja ku minčunurlje', š 'Poštujaštje p tatutov š p mumuta!'" 21 Omu azǎs: "Poštujesk tuatje aštja zapovjedi alu Mojsije još kǎnd irjam tǎnǎr." 22 Isusu zǎče alu omuluj: "Još nješto c faljaštje. Fuđ š vindje tot če aj, a banji podiljaštje alu lumje karje sǎrac š osǎ aj blago p čerj. A atunča vinǎ š pratjaštima!" 23 ǎla om irja mult bogat š mult sa žalositit kǎnd auzǎt aja če ja zǎs Isusu. 24 Kǎnd Isusu la vizut kǎt je žalositit, jel azǎs: "Kum je grjev alu bogatašilor s untrǎ ǎn cara alu Dimizov! 25 Maj ušurje arfi alu devǎj s s provučaskǎ p rupǎ alu akuluj njego alu bogatašuluj s untrǎ ǎn cara alu Dimizov!" 26 ǎlja karje aja auzǎt antribat: "Pa činje atunča puatje s spasaskǎ?" 27 Isusu lja zǎs: "Aja če lumje nu puatje s fakǎ, Dimizov puatje." 28 Petar zǎče: "Jakǎ, noj tot alu nostru alǎsat š t sljedim." 29 A Isusu lja zǎs: "Istina je zǎk uvavǎ, tot ǎla karje alǎsat kasa aluj, ili p mujarja, ili p fracǎ, ili p roditelji, ili p kupi d cara alu Dimizov 30 već akuma p ǎsta pǎmǎnt osǎ primjaskǎ maj mult njego ča lǎsat, a p ǎla pǎmǎnt karje vinje osǎ primjaskǎ vječni život." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Isusu astrǎns p duavǎsprjače apostolurj š lja zǎs: "Jakǎ untrǎm ǎn trg Jeruzalem. ǎnklo osǎ s ispunjaskǎ tot če prorokurlje askris ǎn Svǎntǎ pismǎ d minje, d Bijatu alu Omuluj. 32 Osǎ m predajaskǎ alu lumjej karje narje frikǎ d Dimizov, osǎ sprdujaskǎ d minje, osǎ m zlostavljaskǎ š osǎ škupje p minje. 33 Š jej osǎ m batǎ ku biču š osǎ m umuarǎ, ali d trje zǎlje jo osǎ m skuallǎ dǎla morc." 34 Ali učenikurlje na štijut d čaja Isusu rubjaštje. Na aputut s

razumjaskä k äštja stvarurj osä ispunjaskä vorbilje alu prorokuluj. Daja jej na putu s shvatjaskä če Isusu alor azäs. 35 Känd Isusu avinjit la uprapje d trg Jerihon, pänglä drum šadje njeki om karje nu vidja š prusa. 36 Känd vorbu auzät p mulc lumje karje vinja kätri jel, äntriba činje aja. 37 Jej ja zäs: "Jakä vinje Isusu dän Nazaret." 38 Jel p aja astrigat: "Isusulje, Bijatu alu David, smilujaštite mije!" 39 Lumja karje afost la intje ja zäs s takä, ali jel samo još maj tarje strigä: "Bijatu alu David, smilujaštite mije!" 40 Känd Isusu auzät, astat š zapovjedat alu lumje s dukä omu la jel. Känd vorbu avinjit maj uprapje, Isusu la tribat: 41 "Če vrjaj s fak d tinje?" Omu karje je vorb ja zäs: "Vrjauv s m torč vidu, Domnulje!" 42 A Isusu ja zäs: "Vjez! Tu ta likujit daja ča krizut." 43 Omu karje nu vidja däturdatä avizut š apljikat p drum dăpä Isusu š slavja p Dimizov. Š tot narodu karje avizut aja zahvaljit alu Dimizovuluj.

19 Isusu auntrat äñ Jerihon. Pänd jel atrikut p trgula, 2 afost änklo unu om karje sa kimat Zakej. Jel irja glavni porezniku äñ aja regija d Rim š mult bogat om. 3 Apokušät s vjadä p Isusu činje je jel, ali afost mik š nu putja s l vjadä pisti multä lumje. 4 Jel daja adat fuga la intje s s urče p smokvä pänglä karje atribja Isusu s trjače s puatä p ja s l vjadä. 5 Känd Isusu ažuns pänla smokvä, sa ujtat äñ sus š ja zäs aluj: "Zakeju, majdatä dätje äñ zos! Astäz mora s viuv la tinje äñ gostjamje." 6 Zakej majdatä sa dat äñ zos š la primit p Isusu äñ gostjamje, tot bukurat. 7 Ali tuatä lumja karje avizut aja ančiput s čakaljaskä: "Nu trjebje s pljače äñ gostjamje la omu rov!" 8 A maj änklo Zakej saskulat š zäče alu Domnuluj Isusuluj: "Jakä pola d imanja amja dau alu lumjeje karje je särakä, a p tot äla p karje la šälat s ji tork d patru vorj këta amlat dälä jel." 9 Isusu azäs p aja: "Astäz äñ kasasta avinjit spasjala k š omusta je prava sämänca alu Abraham! 10 Jo, Bijatu alu Omuluj, amvinjit s kat š s spasäsk p lumja karje je purdutä." 11 Pänd lumje apus urjajke la Isusu, daja če irja la upruapje d Jeruzalem š jej agändit k s cara alu Dimizov akuma s pojavjaštje, Isusu lja spus asta vorbä: 12 "Njeki om dän familije bunä sa sprimit s putujaskä p dăpartje pämänt. Jel atribut s pljače änklo s dobidjaskä vlastu dälä caru marje. Atunča s äntuarče äñ pämäntu aluj s puatä s vladjaskä ka caru. 13 Majdatä njego ča pljikat akimat p zjače argac aluj, adat alu tot usutä kovanic d ardint š lja zäs: 'Trgujic pänä god jo nu vinja.' 14 Ali lumja d pämäntula aluj l mrza š atrimjes la caru alu marje p poslanikurlje s zäkä: 'Nu vrjem jel s carujaskä p noj.' 15 Ali jel adobidit vlastu s fije car. Š kënd sa tors akasä, azapovidit s kjamje p argacä alu karje je

adat banji. Avrut s štije kät tot äla zaradit d jel. 16 Prvi argat avinjit š zäče: 'Gospodarulje amkoristit banjišta karje maj dat š afukut zaradä d zjače vorj maj mult.' 17 Zäče caru: 'Bun lukru! Bun ješt argat. Daja ča fost vjeran äñ maj mikä, c dau s vladješt p zjače trgurj.' 18 Altu argat avinjit š zäče: 'Gospodarulje, amkoristit banjišta karje maj dat š afukut zaradä d još činč vorj maj mult.' 19 Š p aja caru zäče: 'Tu osä vladjaštje p činč trgurj.' 20 Ali aldä trje argat avinjit frzdä zaradä š ji zäče: 'Gospodarulje, jakäc ardintu. Lam cänut skuns äñ maramicä. 21 Ma fost frikä d tinje daja če ješt strog om. Jaj tuatä zaradä dälä äla če alcä uložät d tinje š cäj tuatä bugacija dälä jej karje lukrizat d tinje.' 22 Caru ja zäs: 'Argatulje alu rov! C sudjesk p aja ča zäs tu. Tu zäč k sänt strog. Tu zäč jo jav tuatä zarada dälä äla če alcä auložät d minje š jo cäv tuatä bugacija dälä jej karje lukrizat d minje! 23 Däče atunča na pus banji alji mje p bankä? Aša barem adobidja kamatje.' 24 Atunča caru zäče alu lumje karje afost aiča upruapje: 'Läcäj dälä jel usutä kovanic d ardint š däcäj alu äla karje zaradit zjače vorj maj mult!' 25 Jej azäs: 'Ali, gospodarulje, jel arje mij kovanic d ardint!' 26 Caru azäs, 'Istina je tot äla karje koristaštje binilje aja ča dobidit, osä dobidjaskä još maj mult, a toc karje nu koristaštje binilje aja ča dobidit, osä s s ja š aja če arje. 27 Ali älja dušmani alji mjeje, karje na vurut s lji fiuv caru, dučecälje aiča š lji umuräc la intja amja.'" 28 Dăpä aja če Isusu azäs, nastavit s pljače la intja alor kätri Jeruzalem. 29 Känd avinjit la upruapje d saturj Betfaga š Betanija maj upruapje p djal Maslina, atrimjes la intje p doj učenikurj. 30 Lja zäs: "Fuđic äñ satula la intja avuasträ. Š čim unträc, osä vidjec p magaracu alu täñär karje je ljigat karje nimilja nu la jahit. Dizljigäcälj š dučecälj aiča. 31 Akä äñtrjabä njeko p voj: 'Däče dizljigäc p magaracu alu täñär?' Zäčec samo: 'Trjebje alu Domnuluj.'" 32 Jej apljikat š angäsät toto kum lja zäs Isusu. 33 Pänd jej adizljigat, lumja alu činje magaracu lja tribat: "Däče dizljigäc p magaracu alu täñär?" 34 Jej lja zäs: "Alu Domnuluj äñtrjabje." 35 Jej adus p magaracu alu täñär la Isusu š prebacät pisti jel ogračä alor š apus p Isusu p magarac s šagä. 36 Pänd Isusu pljika mulc lumje raširit alor ogračurlje p drum la intja alu Isusuluj s ji pokazaskä častu. 37 Känd Isusu sa približät undje drumu s slubadje dăpä djal Maslina, učenikurj š mulcä lumje karje kridja äñ Isusu ančiput p tot glasu s s radujaskä š s slavjaskä p Dimizov d tuatä čuda karje avizut če Isusu majdatä afukut. 38 Jej rubja: "Blagoslovit p caru p karje Domnu atrimjes! Hvaljic p Dimizov karje dä miru! Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj!" 39 Ali njeki farizeji karje irja

änklo azäs: "Učiteljulje, zapovijedajte alu učenikurlje alji tej s takä!" 40 Isusu začë: "Akä jej osä takä, istina je, š buluvanji p tot glasu osä s radujaskä!" 41 Känd Isusu avinjit la upruapje la Jeruzalem š avizut trgu, pländja dăpä lumjaja än trgula 42 š azäs: "Känd barem samo s štijec če uvavä osä adukä miru! Ali akuma je uvavä skuns. 43 K vinje vrijamja känd dušmani alji voštri s gradjaskä kulje pänglä zidu alu trguluj s vu napadjaskä d tuatje pärcä, vuastja alor osä vu okuljaskä š nu putjec s fuđic. 44 Nusä s lasä än trgu alu vostru nič unu buluvan p buluvan. Jej osä uništjaskä tot trgu alu vostru š tot čije än jel voj daja če na prepoznajit asta vrijamje känd Dimizov p voj avinjit s vu spasaskä." 45 Känd auntrat än dvorištja alu Hramuluj, Isusu ančiput dän jel s putirjaskä p tuatä lumja karje änklo vindje. 46 Isusu lja zäs: "Skris je än Svântä pismä: 'Alu mjov Hramu s fije loku d rugalä', a voj pretvorit än lok undje s strände lopovi!" 47 Dăpä aja Isusu tuatä zuva änväca än dvorištja alu Hramuluj. Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š alcä vođe alu židovilor s ujta kum s l apučë p Isusu š s l osudjaskä p muartje. 48 Ali jej nu ja putut nimika s ji fakä daja če tot narodu upija tuatä vorba karje Isusu rubja.

20 Än una zuvä känd Isusu änväca än dvorištja alu Hramuluj š rubja alu lumjej Bunä vorbä d Dimizov avinjit upruapje la jel glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š vođilje. 2 Š jej la antribat: "Zi nuavä, dundjec pravo s fač aštja stvarurj? Činje ca dat vlast d asta?" 3 A Isusu lja zäs alor: "Š jo osä äntrijeb p voj. Zäčec mije 4 činje adat vlast alu Ivan karje bätjzä s rubjaskä š s fakä aja ča fukut, Dimizov ili lumja?" 5 Jej raspravlja änrä jej če s zäkä alu Isusuluj. Jej azäs: "Akä zäčem: 'Dimizov', osä nji äntrijabä: 'Däče atunča nu ja krizut?' 6 A akä zäčem: 'Lumja', tuatä lumja osä arunče buluvanji š osä nji muarä daja če je uvjeric k je Ivan proroku." 7 Atunča jej zäče alu Isusuluj k jej nu štije činje adat vlast alu Ivan. 8 A Isusu lja zäs: "Kum voj mije nu zäčec činje alu Ivan adat vlast, š jo nu zäk uvavä činje mije adat vlast!" 9 Atunča Isusu lji spunje asta vorbä alu lumjej: "Njeki om asadit vinograd š adat än žajvam alu omuluj karje lukrjazä ku vinogradu. Atunča omula apljikat š na vinjit mult lunj. 10 Känd avinjit vrijamja d strugurj s lja dunä, atrimjes gazda alu vinograduluj p argatu aluj s ja talu aluj d berbä. Ali lumja karje lukrjazä än vinograd je la butut p argatu š la trimjes ändrät ku mänilje gualje. 11 Atrimjes omu p altu argat, ali š p jel la butut š la dat d rušunje š la trimjes ändrät ku mänilje gualje. 12 Gazda alu vinograduluj atrimjes aldä trje

argat, ali jej p jel la ranit š la putirit. 13 Atunča gazda alu vinograduluj zäče: 'Če s fakä? Osä trimjet p bijatu mjov karje jo vrjavu. Vjerovatno p jel osä l poštujaskä.' 14 Ali känd lumja dän vinograd avizut p bijatu, sa dogovorit š azäs: 'Ästa osä nasljedjaskä imanja. L umuräm š atunča imanja osä fije nostru!' 15 La putirit dän vinograd š la umurät. Če gändic k osä fakä gazda alu vinograduluj känd osä audä ča fost? 16 Osä vije š osä umuarä p lumja dän vinograd, a vinogradu osä dja än najam alu alcilor." Lumja karje punje urjajke la Isusu, ja zäs: "Nikad nu fičem nješto aša rovl!" 17 Atunča Isusu binje s ujtä p jej š zäče: "A če značäšte atunča aja čije skrisä än Svântä pismä: 'Buluvan karje graditelji arunkat postanit glavni buluvan alu zgradej?' 18 Toc karje kadje p buluvanula osä spardje kašä gävanu d glinä, š akä kadje äla buluvanu p njeko osä fije mäčinat." 19 Učitelji d zakonu alu Mojsije š glavni popurlje avrut odma s la puče p Isusu d aja k jej binje aštijut k Isusu rubjaštje aja vorbä d jej. Ali na fukut aja k lji irja frikä k lumja osä okrunjaskä pänturuj jej. 20 Učitelji d zakon alu Mojsije š glavni popurlje la sljedit p Isusu š atrimjes dăpä jel špijunurj karje sa fukut k je iskreni. Avrut s apučë p Isusu k azäs nješto rov kum s l predajaskä alu upravitelj alu rimuluj än asta regija kum aputja s kaznjaskä p Isusu. 21 Špijunurlje azäs alu Isusuluj, "Učiteljulje, štijem k rubješt š änväc istinä š k nu ješt naklon alu unu om maj mult d altu, već ispravno änväc p lumja s trijaskä aša kum Dimizov vrja s jej trijaskä. 22 Spunje nuavä dali je dopustit s platim porezu alu caru alu Rimuluj ili nuje." 23 Ali Isusu avizut k pokuša s l puče än zamkä š lja zäs: 24 "Rätäčäm kovanica d arđint ku karje s platjaštje porezu. Alu činje je slikaja š alu činje lumje p ja?" Jej aodgovorit: "Alu caruluj." 25 Isusu lji zäča: "Atunča däc alu caru čije alu caruluj, ali alu Dimizov däc čije alu Dimizovuluj." 26 Daja na putut p Isusu pänglä toc s l optužaskä k azäs nješto če nuje binje, već atikut š sa mirat la vorbaja. 27 Atunča avinjit la Isusu njeki saduceji. Saduceji nu kridja k lumja s skuälä dälä morc, daja jej azäs alu Isusu: 28 "Učiteljulje, Mojsije askris än zakonu alu nostru k akä njeki om amurit š äläsät dăpä jel mujarja ali na vut kupi, fratilje aluj mora s änsuarje p mujarja alu fratusov kum ja aputja s fakä bijat. Äla bijat osä fije nasljedniku alu pämäntuluj alu omula karje amurit š s adukä lumje aluj. 29 Udatä afost šaptje frac. Prvi fratje sa änsurat š amurit frzdä kupi. 30 Atunča altu fratje sa änsurat ku mujarja alu fratusov karje amurit, ali š jel amurit. 31 Isto aša aldä trje fratje sa änsurat š amurit. Š toc fracä karje arämas sa änsurat ku ja š toc d šaptje frac amurit frzdä kupi. 32 Maj

änklo amurit š mujarja. 33 Akä una zuvä toc morcä osä skualje, alu činje ja osä fije mujarja än zuvaja känd irja märtatä däpä toc šaptje frac?" 34 Isusu lja zäs: "Lumja p pämantusta s suarä š s märitä. (aiōn g165) 35 Ali lumja karje s skualä däla morc trijaštje p pämantu alu nov. Š p älja karje Dimizov smatraštje k je dostojni s trijaskä p pämantula, nusä änsuarä nič s miritje. (aiōn g165) 36 Osä fije kašä andeli daja če nikad nusä muarä. Jej jaštje kupi alu Dimizov daja če Dimizov lja tors däla morc. 37 Ali akuma, dal morcä osä skualje däla muartje? Čak š Mojsije apokazät k morcä osä skualje. Mojsije aja apokazät än odlomaku d grmu karje ardje undje Mojsije azäs k Domnu jaštje 'Dimizov alu Abraham š alu Izak š alu Jakov.' A jej amurit mult aj majdatä Mojsije azäs aja. 38 A Dimizov nuje Dimizov alu älja karje rämanje morc, već Dimizov alu lumje karje vije! Dimizov p tuatä lumja smatraštje k jej vij." 39 Atunča azäs neki učitelji d zakonu alu Mojsije: "Učiteljulje, binje ajzäs!" 40 Däpä aja nu sa osudit s änrjabä p Isusu aša pitanja. 41 Atunča Isusu lja tribat p lumja: "Däče učitelji začē k je Kristu bijatu alu Caru David? 42 K David sängur začē än knjigä alu Psalam undje askris: 'Domnu azäs alu Domnuluj alu mjov: Šäz p dirjaptä amja, s vladješt ku minje 43 pänd nu puj p dušmanji alji tej kašä klupa dusu pičuarje alji tijalje.' 44 Jasno je k David p Mesija akimat 'Domnu alu mjov'. Kum atunča Mesija puatje s fije samo potomaku alu David?" 45 Pänd narodu apus urjajke, Isusu azäs alu učenikurlje aluj: 46 "Päzäcävä d učitelji d zakonu alu Mojsije! Jej vrja s umblje okolo ku aljinilje alji marj š lumja s lji pozdravjaskä ku marje poštujašä p ulic. Jej vrja s šagä p počasne lokurj än sinagogje š la nutje. 47 P prjevarä ja imanja alu udovicilor, a s ruagä mult s puatä lumja s lji vjadä. Jej osä fije kaznic maj rov d alcä lumje."

21 Isusu än Hram avizut p bogataši kum ubacät banji än blagajnä alu hramuluj. 2 Atunča avizut š p njeka udovicä kum arunkä samo duavä maj mič kovanic. 3 Isusu azäs alu učenikolor: "Punjec urjajke, k istina je, asta särakä udovicä apus maj mult njego jej toc zajedno! 4 K toc jej adat ča vut viška, a ja, aša d särakä, adat tot če arje." 5 Känd neki učenikurlje alu Isusuluj arubit kum je Hramu sagradit d maj mändru buluvan š ukrasät ku maj mändri darurj karje lumja adat alu Dimizov, Isusu začē: 6 "Osä vije vriamja känd nusä ränije nič unu buluvan p buluvan d Hramusta če vu ujtac. Tot s fije duburät." 7 Š daja jej la antribat: "Učiteljulje, känd tot aja osä dogodjaštje? D karje znak osä najavljaskä d tot aja če vinje?" 8 Ja zäs Isusu: "Päzäcävä s nu vu änsälje!

Mulc osä vije š osä zäkä: 'Jo sänt Mesija' š osä zäkä avinjit kraju! Nu lji kridjec. 9 Känd audjec d raturj š d pobunä, na vjec frikä. Tot aja mora s dogodjaskä, ali kraju alu pämantuluj nusä vije još." 10 Zäče još: "Narodu osä zarajtjaskä päntruv narod š cara päntruv carä. 11 Osä fije marj potresurj. Osä fije fuamja š kuga p altje lokurj. Osä fije događajurj d karje lumja osä fije frikä š znakurj p čerj k vinje nješto rov. 12 Ali majdatä d aja če s fije, osä vu apukä š osä vu maltetirjaskä. Osä vu dja än sinagogä la sud š p voj osä trimjatä än kisuarje. Osä vu dukä la intja alu carurj š la upraviteljurj daja če sljdic p minje. 13 Osä vu zadisaskä p voj s putjec s rubic svjedočala avusträ d minje. 14 Nu vu brinic akuma če s zäčec d minje än obranä 15 k jo osä vu dav vorbilje š mudrost karje ničunu alu voštri protivnikurj nusä puatä s odoljaskä nič s äntuarkä vorba. 16 Čak š roditelji, fracä, familija, š ortaci osä vu predajaskä. Osä vu umuarä p njeko d voj. 17 Toc osä vu zamrzaskä daja če sljdic p minje. 18 Ali ničuna d äštja stvarurj vuavä stvarno nu puatje s vu naštitjaskä. 19 Osä dobidic život akä mije räminjec vjerni." 20 "Känd vidjec k vuastja opkoljaštje Jeruzalemu, osä štijic k avinjit vriamja d uništijala alu Jeruzalem. 21 Älja karje sa trefit än Judeja atunča s fugä än djal. Činje je än trg atunča s fugä dän jel, a älja karje s gäsaštje än okolicä atunča s nu unträ än trg. 22 K aja osä fije zäljilje alu Dimizovuluj d kaznjala ku karje osä ispunjaskä tot če skrije än Svätä pismä d asta vriamje. 23 Grjev alu trudnicilor š alu mujerj karje dä s sugä än vriamjaja daja če osä vije marje rovu än pämantusta š marje gnjev osä kadä p narodusta. 24 Vuastja osä umuarje p njeka lumja š p alci osä lja dukä kašä p ratne zarobljenikurlje än tot pämantu. Nežidovi osä gazaskä p Jeruzalemu pänä god nu triča vriamja alor." 25 "Osä pojavjaskä čudne znakurj p suarje, p lunä š p stjalje. A p pämant osä fije marje zibunjalä, ka valurlje alu apäj änrä marje oluje. Päntruv aja tot narodu osä fije mult zabrinic š ispunic ku frikä. 26 Čak š stjalilje p čerj osä skutirje. Lumja osä muarje d frikä š d marje užas karje osä vije p pämant. 27 Atunča tuatä lumja osä vjadä p minje, Bijatu alu Omuluj, kum viuv p oblak än marje moč š än slavä. 28 Känd aja tot äncapje s dogodjaskä, avjec inimä š fic pljinj d nadä k Dimizov osä vu oslobodjaskä ändatä." 29 Atunča Isusu lja rubit asta vorbä: "Ujtacävä la smokvä ili bilo d karje ljemn. 30 Känd vidjec pupu alu smokvä atunča š sängurj štijec k je vara apruapje. 31 Isto aša känd vidjec k vinje aja d čaja amrubit, atunča putjec s fic sigurni k je cara alu Dimizovuluj apruapje. 32 Istina je zäk vuavä, asta generacija nusä trjäkä pänd tot asta nu s

dogudja. 33 Čerju š pāmāntu osā trjakā, ali vorba amja s rāmāje zauvje! 34 Isusu azās: “Pāzācāvā š nu fic kašā lumja karje je tupavj d mamurluk š d bjarje ili briga alu životusta. Inače, aja zuvā ruavā p voj osā iznenadjaskā 35 kašā zamka. K osā vije p tuatā lumje karje stanujastje p pāmānt. 36 Ān tuatā vrijamja pāzācāvā š rugācāvā s putjec s avjec snagā s izdržic aštja stvarurj če vinje š fic spremic s stāc la intja amja, la intja alu Bijatu alu Omuluj.” 37 Isusu tuatā zuvā ānvāca ān Hram, š sara pljika š provodja nuaptja p djal Masline. 38 A tot narodu s skula dānzorja š pljika ān Hram s puje urjajke la Isusu.

22 S približa Prazniku d mālaj frzdā germā. Āsta praznik s kima š Pasha. 2 Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije kāta kum s l apučē p Isusu š s l osudjaskā p muartje, ali lja fost frikā d lumje s nusā bunjaskā. 3 Ān vrijamaja Sotona auntrat ān Juda lškariot karje je unu dān jej duavāsprjače apostolurj. 4 Jel apljikat š sa dogovorit ku glavni popurlje š ku zapovidnikurlje alu stražāj d Hram kum s lja ažuťje s apučē p Isusu. 5 Jej s raduja š ja obečit k ji dā banj. 6 Juda apristanit. Aša jel kāta bunā vrijamja s lji dja p Isusu kānd lumje nusā fije upruape. 7 Avinjit zuva s ānčapje Prazniku d mālaj frzdā germā, kānd s žrtvujaštje vuaje d vičērā alu Pasha. 8 Isusu atrimjes p Petar š p Ivan: “Fudic š pripremic vičēra alu Pasha s mānkām una.” 9 Učēnikurlje antribat p Isusu: “Undje vrjaj s mānkām?” 10 Lji zāče aša: “Čim untrāc ān trg Jeruzalem, osā vu sretnjaskā unu om karje adučē apā ān bukal. Fudic dāpā jel ān kasā karje untrā 11 š zāčec alu domačinuluj: ‘Učitelju āntrijabā ān karje sobā puatje s mālānčē vičēra alu Pasha ku učēnikurlje aluj.’ 12 Jel osā vu ratje marje sobā p kat, karje spremitā. Ačija pripremic vičēra.” 13 Petar š Ivan sa dus ān trg š jej angāsāt tot kum Isusu lja zās š ačija apriprimit vičēra alu Pasha. 14 Kānd avinjit vrijamja d vičērā alu Pasha, Isusu alat loku la astal ku apostoli. 15 Jel azās: “Amčeznit ku tot sufletu s mālānk ku voj asta vičēra alu Pasha majdatā d muka amja. 16 Vu zāk k nu maj mālānk vičēra alu Pasha pānd nu vinja zuva s s mālānčē ān cara alu Dimizov.” 17 Atunča alat paru ku vinu, azahvaljit alu Dimizov š zāče: “Lāc š podjeljic vinu āntrā voj. 18 Vu zāk d akuša nu maj bjav vin pānd nu vinje cara alu Dimizovuluj.” 19 Atunča alat mālaju š zahvaljit alu Dimizov, la frānt š la dat alu učēnikulor, š azās: “Asta je tjela amja karje s predajaštje d voj. Mānkac asta mije d spomen.” 20 Dāpā vičērā, aša alat š paru ku vinu š azās: “Asta je sāndilje alu mjov karje s varsā kašā žrtva d voj. Ku sāndilje alu

mjov Dimizov fače novi savez ku narodu aluj. 21 Pānglā tot jakā, izdajniku alu mjov šadje ku minje la astal. 22 Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s mor kum je odredit, ali grjev alu āla karje izdajaštje p minje!” 23 Učēnikurlje ānčapje āntrā jej s āntrijabā činje dān jej putja s fakā aša rov. 24 Učēnikurlje ančiput s s preprijaskā d aja činje dān jej arfi maj marje. 25 Isusu azās: “Carulje alu pāmāntusta vladjaštje p narodu alor š provodjaštje vlastu p jej. Š ālja carurj vrja s lji faljaskā narodu k je maj bunj. 26 Ali voj nu fičec kašā jej! Naprotiv, maj marje āntrā voj s fije kašā āla maj mik, a vođa kašā argatu. 27 Mi zāčec, činje je maj marje, āla karje šadje la astal ili āla karje l služaštje? Āla la astal, dānā? Ali nu āntrā voj, k, jakā, jo sānt āntrā voj kašā argatu. 28 Voj afost pānglā minje ān kušnjlje alji mjalje. 29 Vu dauv s vladic ān cara alu Dimizov, kašā Tatimjov ān čerj če ma dat mije. 30 Voj osā mānkāc š osā bijec la astalu mjov ān cara amja. Osā šidjec p prijestolje š osā vladic p duavāsprjače sāmāncje alu Izrael.” 31 Isusu azās: “Šimune, Šimune, Sotona ačirut s puatā s iskušaskā vjera avuastrā kašā omu karje prosijaštje gruvu. 32 Ali mam rugat d tinje vjera ata s c nu nistanjaskā. Aša, kānd t torč mije, učvrstaštje vjera alu alc učēnikurlje!” 33 Petar azās: “Domnulje, jo sānt spremit s pljek ku tinje ān tamnicā š ān muartje!” 34 Isusu azās: “C zāk, Petre, majdatā če kukošu mājne diminjacā kāntā, d trje vorj osā t odriknještj k uopce m kunoštj.” 35 Isusu lji āntrijabā: “Kānd p voj atrimjes p drum frzdā banj, frzdā tašnā š sandalje, dali vuavā čiva afaljit?” Jej odgovorit: “Na faljit.” 36 Isusu azās: “Ali akuša, činje arje banj, sāla dukā! Tašna isto! Činje narje mač, s vindā cualjilje š s kumprā d jel. 37 Kvu zāk, mora s ispunjaskā aja če d minje skrije ān Svāntā pismā: ‘L smatnja k je zločinac.’ Tot če prorokurlje askris d minje uskoro osā s ispunjaskā.” 38 Jej azās: “Domnulje, avjem ačija doj mačurj!” Isusu azās: “Dāstul je! Nu maj rubic d aja.” 39 Atunča Isusu sa dus dān trg š apljikat, kašā obično, p Maslinskā gorā. Učēnikurlje sa dus dāpā jel. 40 Kānd ažuns, lji zāče: “Rugācāvā s nu kidjec ān kušnje!” 41 Sa udaljit dāla jej otplilike kāt puatje buluvanu s s arunče. A kleknit š sa rugat: 42 “Tato, akā tu vrjaj, uklonjaštje asta dāla minje s nu bjav dān parusta d patjalā! Ipak, s fije kum vrjaj tu, a nu kum vrjauv jo.” 43 Š atunča ji sa pokazāt anđelu š la fukut maj capān. 44 Tot če maj tarije sa rugat, ān marje munkā, a znojū ji postanjaštje kašā kaplja dān sānde ča kāzut p pāmānt. 45 Kānd azavršāt ku rugala sa skulat, sa tors la učēnikurj š lja gāsāt kum s kulkā, iscrpic d žalost. 46 Isusu lji āntrijaba: “Dāče vu kulkāc? Skulāc š rugācāvā s nu kidjec ān kušnje!” 47

Pänd Isusu arubit, sa pojavit mult lumje, karje lja dus Juda, unu dän jej duaväspjrače apostolurj. S približa la Isusu š la pozdravit ku poljubacu än falkä. 48 Isusu aluj azäs: "Juda, dali ku poljubacu izdaještj p minje, p Bijatu alu Omuluj?" 49 Känd učenikurlje avizut će s spremjaštje, jej azäs: "Domnulje, s lji napadnim ku mačurlje?" 50 Š unu dän jej aluvit p argatu alu marje popäj š ja tijat dirjapta urjajke. 51 Ali Isusu azäs: "Lji dopustic! Nu vu odupiric više!" A dirit alu argatuluj urjajka š la iscjelit. 52 Atunča azäs alu lumjej karje avinjit s la puče, alu glavni popilor, stražari alu hramuluj š vodilje alu židovilor: "Aspljikat p minje ku mačurlje š ku tolgajurje ka p pobunjenik! 53 Däče nu mas pukat än Hram? Tuatä zuva irjam änklo ku voj. Ali asta je trenutku alu vostru vrijamja känd vladjaštje säla alu nuaptjej." 54 P Isusu la apukat čuvari š la dus än kasä alu marje popäj. A Petar lji pratja. 55 Än mižlokuluj d bätuturä stražari aprins fok š jej karje irja aiča sa änkłäzät pänglä ja. Petar ašäžut ku jej. 56 Njeka argata s ujtä kum jel šadje pänglä fok, l sljedjaštje š zäče: "Š ästa irja ku omusta karje pukat!" 57 A Petar sa odriknit: "Pa jo nič k l kunoskä, mujarjo!" 58 Nješta maj änklo, njeko altu la vizut š azäs: "Š tu ješt unu dän jej!" Petar aodgovorit: "Nu sänt, omulje!" 59 Däpä otrpilike unu sat, njeko altu tvrdja: "Ästa om zaista irja ku jel k jel je d regija Galileja, kašä š Isusu p karje la pukat!" 60 Petar azäs: "Nu štiv d čaja rubještj, omulje!" Än trenula, pänd još arubit, akäntat kukošu. 61 Atunča Domnu Isusu s okrinjaštje š s ujtä p Petar, a Petar sa dat d gänd kum ja zäs Isusu: "Än diminjacä, majdatä će kukošu kántä, d trje vorj osä t odriknještj k uopće m kunoštj." 62 Aišät Petar dän bätuturä š apläns amarä. 63 Čuvari ančiput s s ljađe d Isusu š s l batä. 64 Jej ja änviljit voiki š ja zäs: "Tu ješt proroku. Spunje činje ta butut!" 65 L vridja još maj mult ku altje vorbje urätje. 66 Känd sa spart zuva, sa sträns vječa amarje alu Židovilor. Aja afost vodilje alji bätärnj karje afost glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije. Čuvari adus p Isusu la jej 67 š ja zäs: "Spunje nuavä dali tu ješt Kristu." Isusu zäče: "Akä vu zäk k sänt, nusä mi kridjec, 68 akä vu änrjeb nješta, osä nu mi zäčec. 69 Ipak jo, Bijatu alu Omuluj, ändatä osä šäg p lok d čast š d moć pänglä Dimizov." 70 Känd auzät aja, toc jej astrigat: "Dal tvrdješt k ješt Bijatu alu Dimizovuluj?" Lja zäs: "Aša je kum voj aja zäčec." 71 P aja jej azäs: "Če maj fičem ku još dokazurj? Aja sängurj noj auzät dän gura aluj!"

23 Atunča tuatä vječa amarje sa skulat š jej adus p Isusu la Pilat karje je upravitelju alu rimuluj. 2 Ačija jej ančiput s l optužaskä: "Noj apukat p omusta

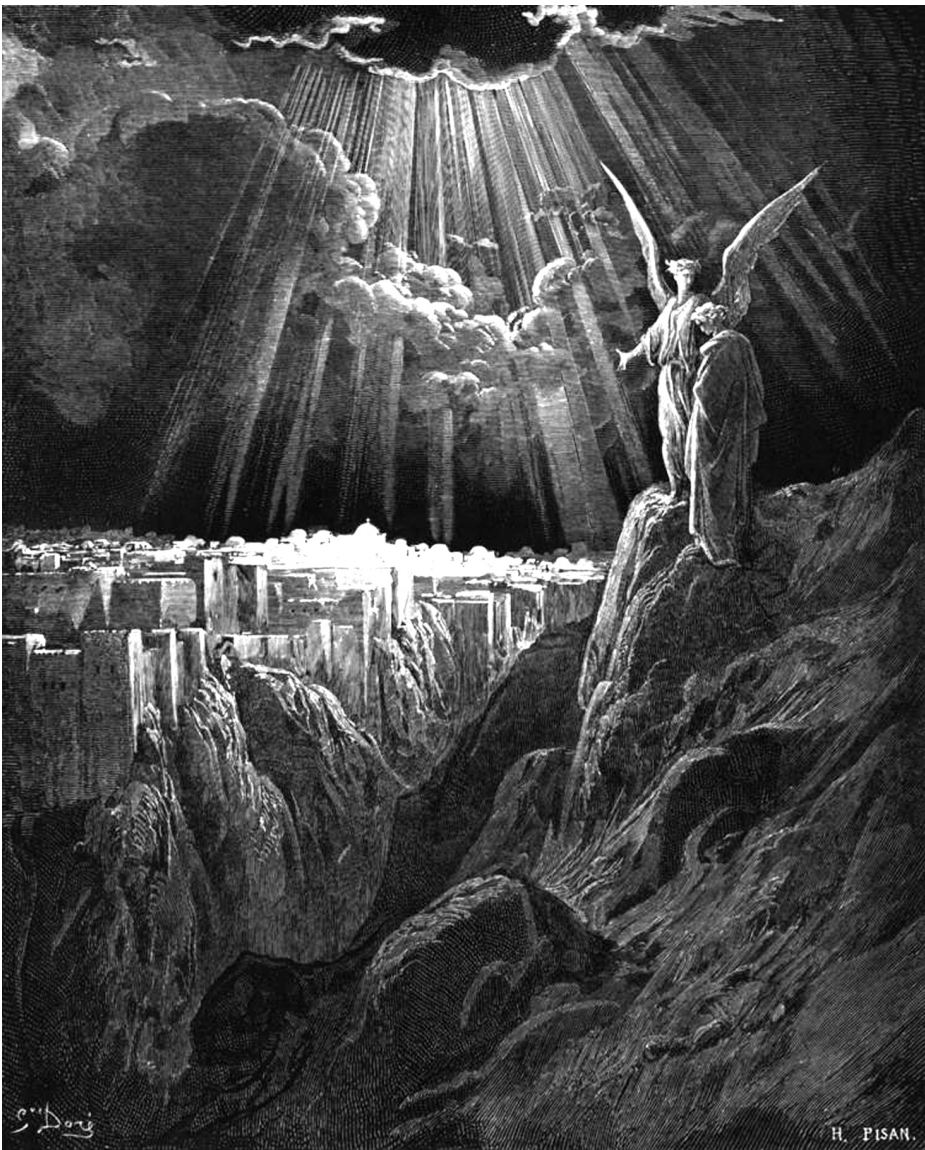
kum vrja s striče p lumja anuasträ. Rubjaštje nuavä s nu platin porezu alu caruluj alu Rimuluj, a d jel tvrdjaštje k je Kristu, caru." 3 Pilat antribat p Isusu: "Ješt tu caru alu Židovilor?" Isusu azäs: "Aša je kum tu aja zäč." 4 Pilat atunča zäče alu glavni popilor š alu naroduluj: "Jo nam gäsät k omusta na fukut nimika rov." 5 Ali jej äncapje još maj mult s navaljaskä: "Jel änvacä p lumja än tot pämäntu alu nostru š lji navadjaštje p pobunä! Ančiput än Galleja š avinjit tot pänta aiča än Jeruzalem!" 6 Känd Pilat auzät aja, antribat: "Pa dali je jel d regija Galileja?" 7 Känd jej azäs: "Da", Pilat atrimjes p Isusu la Herod, karje vladjaštje p Galileja. Herod baš atunča sa gäsät än Jeruzalem. 8 Känd Herod avizut p Isusu, mult sa bukurat d aja k d jel mult auzät. D multä vrijamje Herod avrut s l vjadä d aja će s nadja k pänglä jel osä fakä čudä. 9 Jel antribat p Isusu pitanje däpä pitanje, ali Isusu p ničunu pitanje na odgovorit. 10 Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije astat ačija š ku nikižala la optužät. 11 Herod š vuastja aluj s ljiiga d Isusu š rädja d jel. L änbrakä än cualje d carurj š l trimjatje ändrät la Pilat. 12 Herod š Pilat, karje irja dušmanj, än zuvaja apostanit ortač. 13 Pilat akimat la jel p glavni popurlje, p vodilje alu židovilor š p lumja 14 š lja azäs: "Mas dus p omusta p optužbä k adrikat pobunä änrä lumja. Lam ispitujit pänglä voj, ali nam vizut divina d karje las optužät. 15 Nič Herod na gäsät divina aluj š aša la trimjes ändrät la noj. Ästa om na fukut nimika s zaslužaskä kaznä d muartje. 16 Atunča osä lji zäk s l batä ku biču, š atunča l las." 18 Ali toc än unu glas astrigat: "P jel umuarä, a lasinje p Baraba!" 19 Baraba irja än kisuarje daja će irja umješät än pobunä än Jeruzalem š daja ča murät. 20 Pilat jar sa obratit alu toc k avrut s oslobodjaskä p Isusu. 21 Ali jej astat s stridje: "Razapnjaštäläj! Razapnjaštäläj!" 22 Pilat sa obratit š d trje vorj: "Ali d karje rov afukut? Nam utvrdit k afukut nimika će zaradjaštje kaznä d muartje. Zäk s l batä ku biču, š atunča l las." 23 Ali, jej š maj däpartje astrigat š akätat s l razapnjaskä. Jej napokon adobidit aja će jej avrut. 24 Pilat adlučit s fakä p voja alor. 25 Oslobodit p äla karje afost än kisuarje dän pobunä š daja ča murät, k jel irja omu p karje avrut Pilat s l oslobodjaskä. A p Isusu la predajit la vuastja aluj s l umuarje kum toc avrut. 26 Vuastja aduče p Isusu ku kruča p umirje aluj. Pänd jej plijika, apukat p njeki om dän Cirena karje s kima Šimun karje sa tors d sat š ja pus p umirje kruča s la dukä däpä Isusu. 27 Däpä Isusu apljikat multä lumje š multä mujerj karje apläns š tuguja. 28 Ali Isusu s okrinjaštje kätři jej š lja zäs: "Mujeri d Jeruzalem, nu pländec d minje, njego d voj š d kupi alji voštri. 29 K

vinje zäljilje känd osä s rubjaskä: 'Blago alu mujerilor karje narje kupi. Blago alu mujerilor karje na fukut, š alu amižduavje tjepturj karje na supt!' 30 Än aja vrijamje lumja osä zäkä alu planinälör: 'Kädijec p noj' š alu djalulor: 'Ävilijčanje!' 31 Akä äñ fok ardje ljemnu vjardje, kät osä argä još ljemnu auskat?' 32 Ä vuastja aduče š p doj kriminalcurj s lji razapnjaskä ku Isusu. 33 Känd avinjit la lok karje s kjamä Lubanja, la razapinjit, a š ku jel š p doj kriminalcurj, p unu p dirjaptä alu Isusuluj, a p altu p stängä. 34 Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštälje k nu štije če fače!" Vuastja atunča arunkat kockä š aša podjeljaštje cualjilje alu Isusuluj äñträ jej. 35 Lumja astat š toc s ujta, päñd poglavari alor sa lligat d Isusu š lja zäs: "P alci jel aspasät. Akuša s spasaskä sängur p jel akä je stvarno Kristu, izabraniku alu Dimizovuluj!" 36 Sa sträbat š vuastja d jel. Avinjit la jel š ji nudja akru vin. 37 Jej azäs alu Isusuluj: "Spasaštje p tinje akä ješt caru alu Židovilor!" 38 Däpä jel astat natpisu: "ÄSTA JE CARU ALU ŽIDOVILOR." 39 Unu dän kriminalcurj karje visja p kruče l uvridja ku vorbilje: "Tu ješt Kristu, dänä? Spasaštje atunča š p tinje š p noj!" 40 Ali altu kriminalc la ukurit: "Dali nu c frikä d Dimizov? Trpještj ista kazna kašä jel. 41 Ali p pravdä je noj s trpim k noj zaslužäm kaznä d djela alu nostru. Ali omusta na fukut numik rov." 42 Azäs atunča: "Isusulje, känd äñcipja s vladješt ka caru, smilujaštittje p minje." 43 Isusu ja zäs: "Istinä c zäk: astäz osä fi äñ raj ku minje." 44 Känd afost njeđe duaväsprjače satje, suarilje aprestanit s sajaskä š nuaptja prekrijit tot pämäntu päñla trje satje poslepodne. 45 Lumina alu suarilje anistani, š däturdatä firjanga alu Hramuluj sa rupt p mižlok. 46 Atunča Isusu äñtarje strigä: "Tato, predajesk sufljetu alu mjov äñ mäñilje alji tjalje!" Čim azäs aja, aslubuzät sufljetu. 47 Känd kapetanu alu rimuluj avizut ča fost, äñciput s slavjaskä p Dimizov š zäča: "Omusta sigurno irja pravedan!" 48 Maj äñklo, lumja karje afost ačija š avizut če sa dogodit sa razilazät š s bätja äñ tjept d marje žalost. 49 Ä toc karje aštijut p Isusu š mujerilje karje avinjit däpä jel dän Galileja astat maj däpartje š s ujta la tot če sa dogodit. 50 Š jakä njeki om, karje s kima Josip d Arimateja, trgu äñ Judeja, apljikat la Pilat š akätat s ji dja tjela alu Isusuluj. 51 Jel afost članu d Vječa amarje alu Židovilor, ali nu sa slažät ku jej daja ča pukat š osudit p Isusu p muartje. 52 Jel afost bun š pravedan om karje štipta cara alu Dimizov. 53 Š Josip askinit tjela alu Isusuluj däpä kruče, š l umotjaštje äñ skumpä albä plahtä š l punje äñ grupä isklesätä äñ stijenä, äñ karje još nimilja nuje äñgrupat. 54 Suarilje kädja, š sämbäta samo če na vinjit. 55 Mujerilje karje

avinjit ku Isusu dän Galileja, apljikat däpä Josip š avizut undje grupa š ča fukut ku tjela alu Isusuluj. 56 Atunča sa tors akasä s pripremjaskä jarbilje š ulje karje miruasä d tjela. Sämbätä sa uđinit, d aja k poštuja zakonu alu Mojsije.

24 Dänzorja äñ duminikä mujeri apljikat la grupä ku jarbilje š ku unturilje karje miruasä če lja pripremit. 2 Känd jalje ažuns, avizut k je buluvanu karje ävilja ulazu la grupä runkat äñ partje. 3 Auntrat äñontru, ali na gäsät tjela alu Domnuluj Isusuluj. 4 Päñd jalje aša astat zibunjitje päñtruv aja če sa dogodit, däturdatä pänglä jej sa pojavit doj omurj äñ cualje karje blistaštje. 5 Mujerilje sa spirjat š sa poklonit ku lica kätři pämänt. Doj omurj lja tribat: "Däče kätäc p viuv äñträ morc? 6 Nuje aiča. Auskräsnit! Dali nu vu gändic če vam zäs još äñ Galileja: 7 'Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s fiuv predajit äñ mäñj alu grešnikulor š jej p minje osä m razapnjaskä, ali jo aldä trje zälje osä m skol däla morc.'" 8 Jalje sa dat d gänd k Isusu aja azäs. 9 Š sa tors däla grupä s javjaskä alu unsprjače apostolurj š alu toc alcilor. 10 Irja alja Marija d trg Magdala, Ivana š Marija, mama alu Jakov, š još njeke mujerj. Arubit tot alu apostolilor če sa dogodit, 11 ali alu apostolilor sa spurut k tot aja mujerj aizmislit. Š nu lja krizut alu mujerilor. 12 Ipak, Petar dä fuga päñla grupä. Känd ažuns, s ujtä äñontru ali na vizut nimika osim skumpä albä plahtä äñ karje irja Isusu. Apljikat däla grupä š s äñtriba če sa dogodit. 13 Äñ zuvaja doj učenikurj alu Isusuluj pljakä äñ sat Emaus, däpartje d Jeruzalem njeđe unsprjače kilomjatrje. 14 P drum arubit d tot ča fost. 15 Päñd jej aša arubit š raspravlja äñträ jej, avinjit Isusu š pljakä ku jej. 16 Ali alu vojki alor irja skuns s l kunaskä. 17 Isusu lja antribat: "D čaja aja raspravljic päñd putujic?" Jej astat pljinj d tugä. 18 Unu dän jej, karje s kjamä Kleofa, ja odgovorit: "Tu ješt jedini om karje avinjit d praznik äñ Jeruzalem karje nu štije ča fost äñ zuviljaštja." 19 Isusu äñtrijabä: "Če afost?" Azäs: "Pa aja ča fost ku Isusu dän Nazaret. Jel irja proroku š tuatä lumja aputat s vjadä ku vorbilje š ku djela aluj k la trimjes Dimizov. 20 Pänglä aja glavni popurlje š alji noštri altje članurlje alu vječe Amarje la predajit s fije osudit p muartje š la dat s l razapnjaskä. 21 Ä noj njam nadit k jel äla karje osä spasaskä p narodu alu Izrael däla dušmanu aluj, već atrikut trje zälje d känd je mort. 22 Ali aja nuje tot k š njeke mujeri karje l pratja ku toc noj, nja zibunjit p noj: čim asvanit zuva jalje apljikat la grupä, 23 ali ačija na gäsät tjela aluj. Avinjit š azäs k lji sa pokazät andelurlje š lja zäs k Isusu viuv. 24 Njeki dän noj

adat fuga la grupa pã ș angãșat k je grupa gualã baș afost drikat p çerj tot pãnd nu lja nistanit dãn voj. 52
 kum azãș mujerilje, ali na vizut p Isusu k je viuv." 25 Učenikurlje sa poklonit la Isusu, a atunča jej sa tors
 P aja Isusu lja zãș: "O kum ištjec nerazumni! Dãçe ku marje radostãn Jeruzalem. 53 Atunča irja stalno
 vuavã grjev s kridjecãn aja ça zãș prorokurlje? 26ãn Hram ș slavja p Dimizov.
 Dali nu tribja Kristu s trpjaskã tot majdatã njego çe s
 ãnçapje s vladjaskã p toc?" 27 Aša Isusu lja objasnit
 tot çe Mojsije ș toc prorokurlje azãșãn Svãntã pismã
 d jel. 28 Kãnd avinjit upruapje d sat undje pljakã,
 Isusu sa fukut k vrja s pljaçe maj dãpartje. 29 Ali
 jej la nagovorit: "Rãmãj ku noj! Veç je sara. Vinje
 nuaptja!" Aša auntratãn kasã s rãmãje ku jej. 30
 Pãnd afost ku jej la astal, Isusu alat mãlaju, zahvaljit
 alu Dimizovuluj, la frãnt ș la dat alor. 31 Atunča alor
 sa diškis vojki ș jej la kunuskut. Ali jel la vojki alor
 anistanit. 32 A jej azãș unu alu altuluj: "Kum nja fost
 pljinje inimilje kãnd p drum rubja ku noj ș nji objasnja
 Svãnta pisma!" 33 Sa skulat ș sa torsãn Jeruzalem.
 Apljikat la lok undje sa strãns unsprjaçe apostolurj ș p
 alcã sljedbenikurj alu Isusuluj. 34 Jej zãçe: "Istina je,
 Domnu Isusu auskrisnit. Sa ukazãt alu Šimunuluj!" 35
 Atunča șãštja alji doj rubja çe sa dogodit p drum ș
 kum akunuskut p Isusu pãnd jel afrãnt mãlaju. 36
 Pãnd jej doj rubja, Isusu dãturdatã astatãntrã jej
 toc. Lji zãçe: "Mir vuavã!" 37 Ali lja afost frikã daja
 çe gãndit k vjadje mãroj. 38 Š Isusu lji zãçe: "Dãçe
 vu frikã? Dãçeãn voj s façe sumnjeãn inimã?" 39
 Atunča lja arãtat mãnjilje ș piçuarulje ș azãș: "Ujtacãvã
 la rãnj! Jo sãnt aja! Punjec mãnilje p minje ș osã
 vidjec! Mãroji narje karnje ș vuasã kašã çe lji am jo!"
 41 A jej d radost na putut s krjadã alu vojki alor, njego
 sa mirat. Jelãntrijabã: "Avjec çiva d mãnkãt?" 42 Ja
 dat krod d pjaštje pržãt, 43 a jel l ja ș mãlãnk pãnglã
 jej. 44 Atunča zãçe: "Asta çe sa dogodit upravo aja
 çe vam zãș k osã dogodjaskã. Pãnd majdatã amfost
 ku voj, vam zãș: atribut s s ispunjaskã tot çe skrije d
 minjeãn zakonu alu Mojsije,ãn knjige d prorokurj
 șãn Psalmi." 45 Atunča lja žutat s razumjaskã çije
 skrisãn Svãntã pismã. 46 Kãnd azavršãt jel azãș:
 "Kašã kum vidjec, aša skrijeãn Svãntã pismã k jo,
 Kristu, trjebje s trpjesk ș s mor ș aldã trje zãlje s m
 skol dãla morc 47 ș ku autoritetu alu mjov s rubjaskã
 alu tuatã lumja k trjebje s s okrinjaskã dãla grešalã ș
 Dimizov osã lji oprostjaskã grešala. Osããnçipjecãn
 Jeruzalem 48 s zãçeç alu alcilor aja çe voj auzãt ș
 avizut dãla minje. 49 A jo osã vu trimjet p Sufletu alu
 Svãntuluj, p karje Tatimjovãn çerj aobeçit k vuavã
 osã vije. Rãmijnecãn trg Jeruzalem pãnd Dimizov nu
 trimjatje p voj sãla d sus!" 50 Isusu atunča askos p
 učenikurlje aluj d trg Jeruzalem pãnla lok upruapje
 d sat Betanija. ãnklo adrikat mãnilje ș sa rugat s lji
 blagoslovjaskã Dimizov. 51 Pãnd lja blagoslovit, Isusu

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Ghidul Cititorului

Ludari at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Ludari at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Ludari-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aidios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēse

Romans 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6

Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

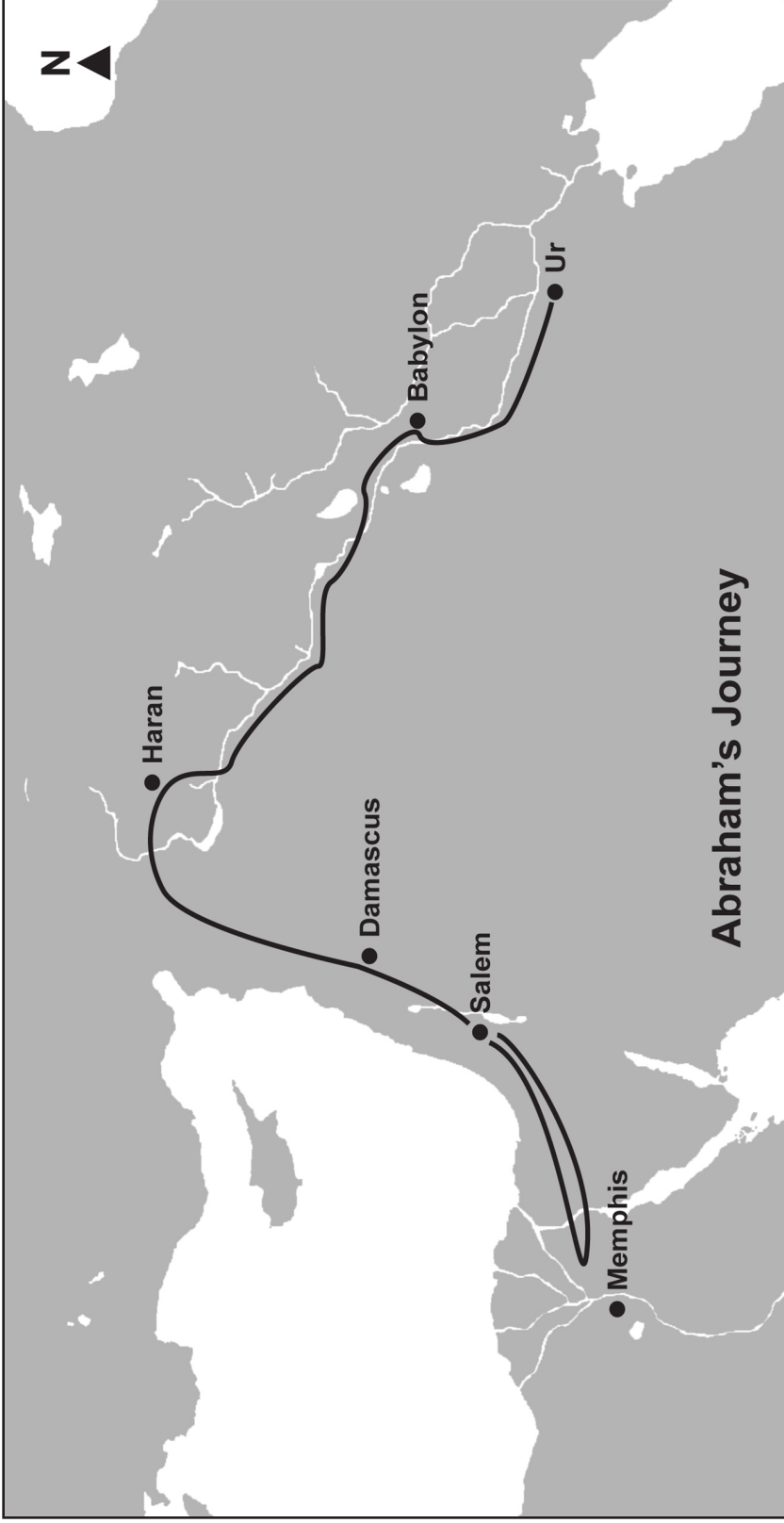
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

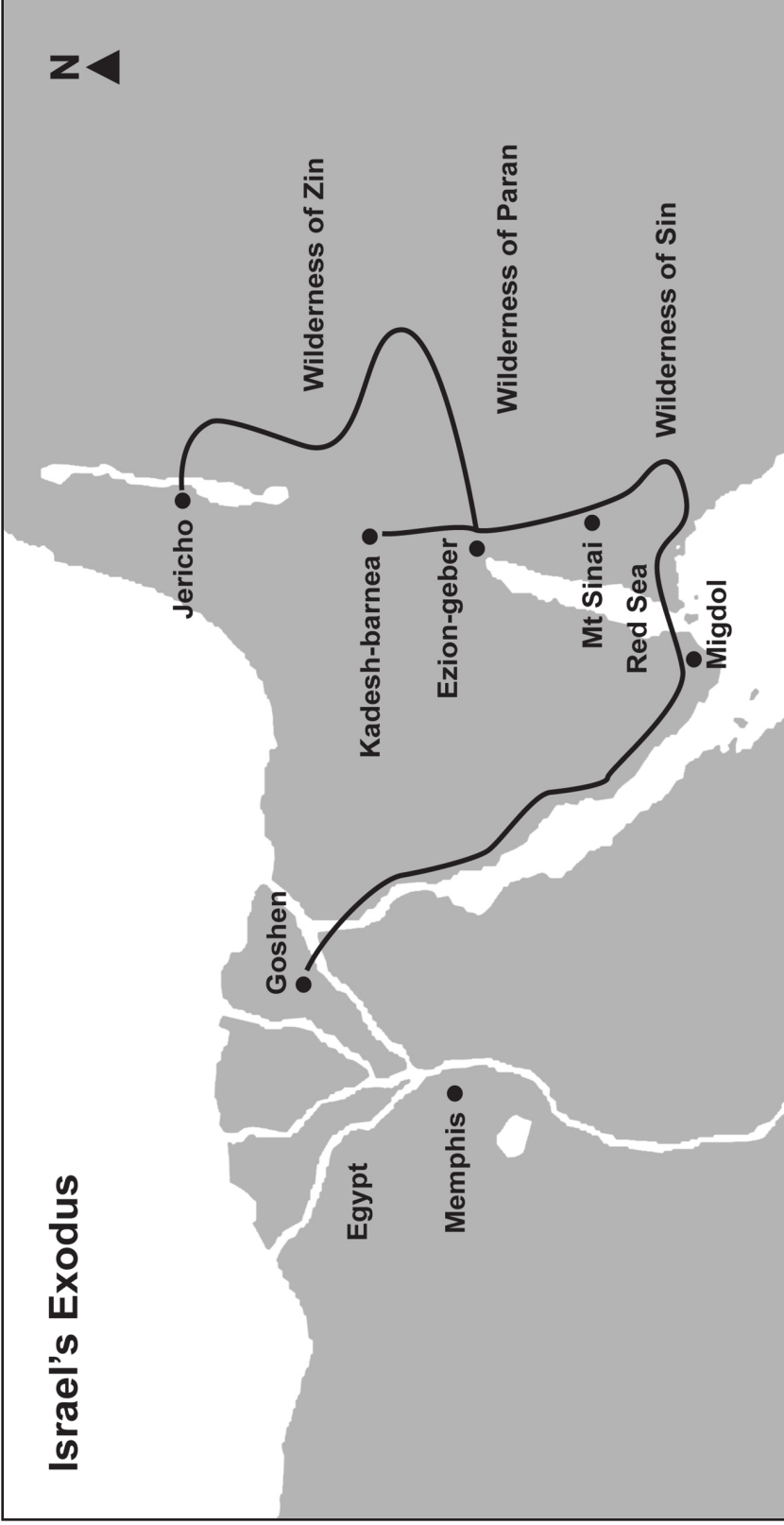
Questioned

None yet noted

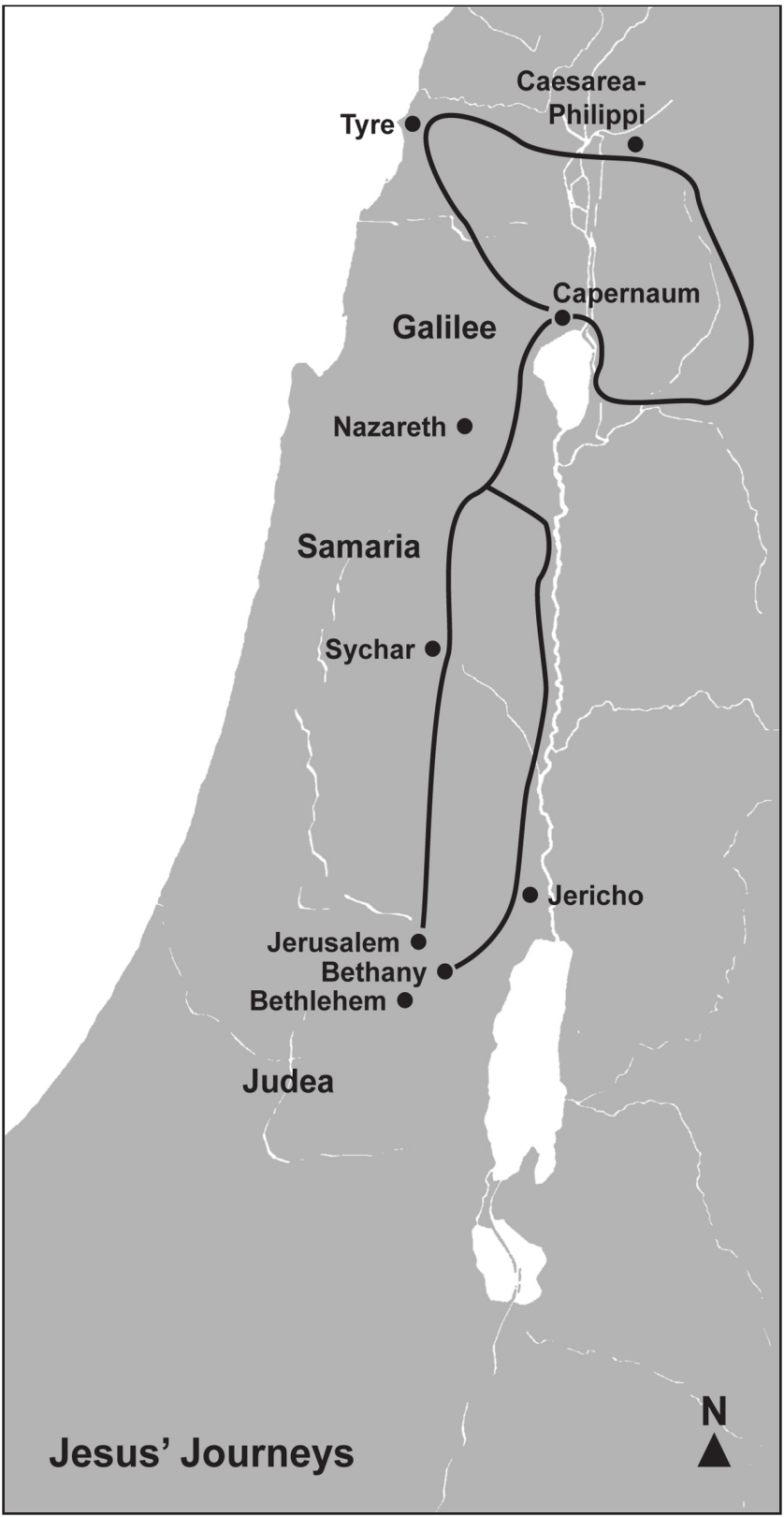

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"
Hebrews 11:8

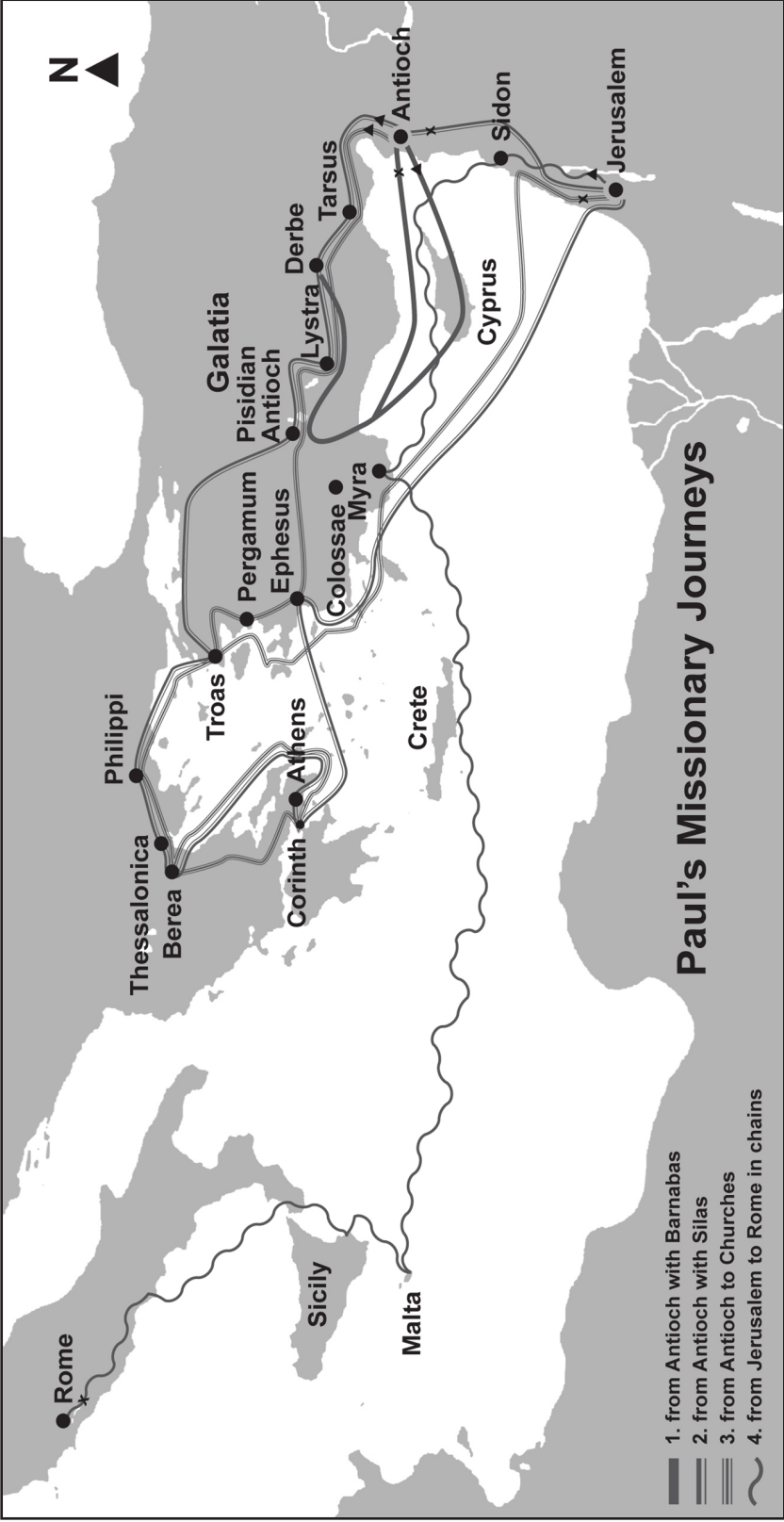
Israel's Exodus

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"
 Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrd in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19	
Where are we? ◀			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son	God's perfect fellowship	
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destin

Ludari at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19

